

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 48 (779).

LÖRDAGEN DEN 30 NOVEMBER 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUFPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÄNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	---

J. Petersen & Son foto.

SIGRID BECK-FRIIS.

DET FINNES ett bevingadt ord från den klassiska forntiden, så lydande »Summa ingenia sæpe in occulto latent». Det är uttydt: »Det inträffar icke sällan, att de största snillen lefva fram ett obemärt lif i det fördolda.» Med lika mycket skäl kan det sägas, att många de vackraste och ädlaste karaktärer finnas undan-gömda bland den stora massan af människor, hvilka endast inom en mindre sfer erfara inflytandet af deras öfverlägsenhet.

Det är bilden af en sådan personlighet, bilden af en kvinna, framstående på karaktärens vägnar, som Idun i dag införlifvar i det galleri af utmärkta svenska kvinnor, som

dagen tjugutre år efter det hennes bröllop stått, nämligen den 11 sept. 1878, skilde henne döden från denne hennes första make. Hon förblef dock icke länge änka. Redan följande år trädde hon i nytt äktenskap med friherre Lave Gustaf Beck-Friis, hvilken sedan den 16 dec. 1870 varit envoyé extra ordinaire och ministre plénipotentiaire vid hofvet i Köpenhamn och ännu innehar denna för de förenade rikenas ställning till utlandet icke oviktiga befattning, under hvars långvariga utöfvande han förstått att tillvinna sig det danska konungahusets och hofvets synnerliga ynnest, därtill kanske i icke oväsentlig mån förhjälpst af sin maka, hvars tillvinnande egenskaper äfven här måste

tidningen gjort till sin uppgift att i ord och bild framställa för sina läsarinor.

De yttre dragen af denna kvinnas lif äro snart meddelade. Sigrid Margareta Gabriella Wilhelmina Barnekow var dotter af grefve Kjell Henrik Barnekow och hans maka, grefvinnan Ulrika Eleonora Sofia Wachtmeister af Johannishus samt föddes på Ugerups herregård i Kristianstads län den 8 nov. 1834. Vid nitton års ålder mognad under en omsorgsfull uppfostran, trädde hon den 11 sept. 1855 i äktenskap med löjtnanten grefve Lage August Posse, hvilken från Ugerup, där bröllopet stått, hemförde henne till sin egendom Leckby i Kalmar län. Detta äktenskap var väl på det hela lyckligt, men ställde dock ganska stora fordringar på den unga makan på grund af grefvens allt mer tilltagande sjuklighet — fordringar, dem hon dock visste att fylla på ett sätt, som tillvann henne allmän aktning och vördnad. Nästan på

göra sig gällande. Också voro säkerligen de många yttringar af aktning och hjärtlig tillgifvenhet, som den 16 dec. 1895, då friherre Beck-Friis firade sitt tjugufemårs-jubileum, kommo honom till del, i icke ringa grad ägnade äfven henne, som så lång tid stått vid hans sida och gifvit ett fullgiltigt intyg därom, att den svenska diplomaten vet att representera sig på ett utmärkt sätt äfven på den kvinnliga sidan.

Sin tid tillbragte hon emellertid icke utslutande i Köpenhamn, utan vistades äfven ofta på det Beck-Friiska godset Bosjö-kloster i Skåne. Det var där hon den 2 okt. detta år slutade sina dagar. Sin sista hvilostad har hon fått på den tätt invid herregodset belägna gamla kyrkogården.

Sådan är i korta drag hennes lefnadssaga. Att hennes bortgång beklagades i det danska hofvets kretsar, faller af sig själf. Men kring hennes bår stod en skara män och kvinnor, visserligen icke bärande de insignier, som tillkännagäfvos, att de tillhörde ett kungligt hof, men hvilkas hela yttre, ehuru talande om en lägre lefnadsställning, dock vittnade om, att mången gång en hjälpsam hand gripit in till förbättrande af deras lotf. Och voro dessa begrafningsgäster de kanske mest andäktiga af alla dem, som vid den blomsterhöljda kistans nedsänkande i grafven stodo samlade däromkring. Sällan har väl nämligen någon, som haft att bestyra på en stor egendom, varit så afhållen och uppuren af sina underhafvande, som fallet var med denna kvinna. I kärt och tacksamt minne fortlevver hon äfven hos alla dem, höga och låga, som lärde känna henne under den tid hon vid sin första makes sida hade sitt hem på Leckby, där hon var för alla en föresyn genom en verksamhet, öfver hvilken man kunnat sätta såsom motto det bekanta tyska ordet: »Ordnung ist das halbe Leben».

Vid hennes graf stodo sörjande, förutom hennes åldrige make, en son samt fyra döttrar — samtliga födda i hennes första äktenskap.
F. H—N.

ADVENT.

HELL, DAVIDS SON! Välsignad du, o Herre
Nu ingen farisé dig vägen spärre,
men stenhårt hjärta briste ut i lof!
För dina fötter, furste af det sanna,
sig sänke lagern från den vises panna!
Och dikten juble högt sitt Hosiana,
där bland enfaldiga du tar ditt hof!

Ej mer i purpurtrasor vi dig skruda,
ej mer vi törnekrans och kors dig bjuda,
men låta sekelporten för dig opp.
Drag in, drag in! Ack, mer än lång-blef tiden,
se'n din Messielott vardt genomliden.
Och jorden trångtar, blodbesädd, från striden
att bli ett Eden vid ditt segerlopp.

Ej längre blott din fader Davids rike —
tag in ett herradöme utan like
af hjärtans drömland, hjärnors tankevärd!
Och bida än att vredesskålen råga!
Se, våra själar nu af längtan låga!
Med dig, med dig vid sång vi vilja tåga
och palmen höja kring din sälla färd...

Hell, Davids son! Du skriar ej och ropar,
men samlar kring dig de förgrättnas hopar.
Hvart sorgens barn får digna dig till fot.
Förbråkadt rö du icke sönderbräcker
och veke, rykande, du icke släcker,
men åt den svage brodersarmar sträcker
och bryter bojorna och bringar bot.

Hell, Davids son! Drag fram, din väg är jämnad
och nya tidens dörr dig öppen lämnad,
och millioner dig i möte gå.
Vi vilja nu till konung ut dig kora,
att riket komma må, det tusenåra,
där ingen mer skall hata eller såra,
men lam hos lejon trygga beten få.

Hell, Davids son! Där fram du synes skrida,
min harpa ville vidt din ära sprida
och med Johannes prisa ljuf din famn.
Hell, mildhetshöfding, furste af det sanna!
Det sköna sire kronan kring din panna!
Och högst i höjden skalle Hosianna!
Välsignad du, som kom i Herrans namn!

HARALD JACOBSON.

FRÅN »PRINSESSAN EUGENIES Ö».

NÅGRA ANTECKNINGAR UR EN SVENSK FURSTIN-
NAS LIF OCH LIFSGÄRNING, FÖR IDUN AF

GABRIELLE RINGERTZ.

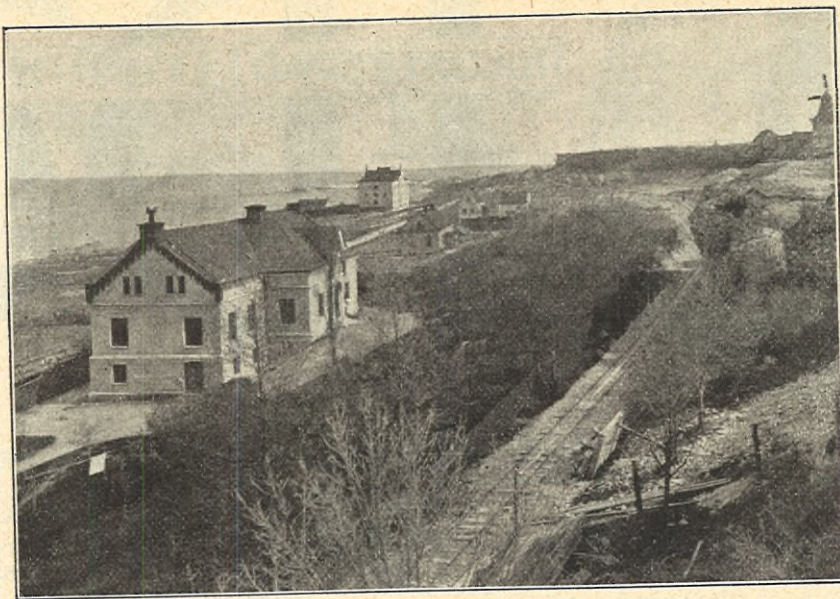
III.

VINGBRUTNA FÅGLAR.

AN EN VANDRING, en sista, ha vi att
göra, innan vi skiljas åt.
Låtom oss göra den en skön eftermiddag
för att se solen glittra öfver hafvet, hvars
strand vi följa.

Ett verksamt skönhetsmedel är det nya toilet-
preparatet »Azymolvinaigre» genom dess in-
verkan på hudåkommor, ekzem, reformar, finnar,
hudrodnader, pormaskar, skäggschamp m. m. Mot
hufvudvärk och dåsigheit är »Azymolvinaigre» yt-
terst uppfriskande och behagligt. I tvättvattnet
och vid bad är »Azymolvinaigre» för muskel- och
närvsystemet samt för huden utomordentligt väl-
görande. Tillverkas under läkarekontroll vid F.
Pauli's fabrik, Stockholm.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's
ELECTA-Eau de Cologne, prisbelönt London, Wien,
Chicago, Köpenhamn, Paris. Stockholm 1897 er-
höll F. Pauli's Electa-Eau de Cologne högsta ut-
märkelsen och guldmedalj.

PRINSESSAN EUGENIES HEM FÖR OBOTLIGT SJUKA I VISBY.

Hvad är då målet för vår färd?
Det är prinsessan Eugénies hem för obot-
ligt sjuka, vi vilja besöka.

Därinne lefver än i lifligt och tacksamt
minne den, som byggt denna fristad, ty de
flesta af de sjuka, hvilka här vårdas, voro
redan intagna under prinsessans lifstid.

Inbäddad i saftig grönska och med fri ut-
sikt öfver hela det vida hafvet ligger det
leende sjukhemmet. Hvem kan ana, att dessa
hvita murar inrymma så mycket lidande?

Vi mottogos genast på det älskvärdaste af
föreståndarinnan i hennes hemtrefliga rum,
och mycket af intresse har hon att för oss
förtälja.

Vi lämnade henne därför ordet.

»Det var om nätterna,» började hon alltså,
»då prinsessan af sina svåra plågor hindrades
från att sofva, som hon grubblade öfver det
sätt, hvarpå hon möjligen skulle kunna samla
ihop medel för att på Gotland uppföra ett
hem för dem af hennes älskade medmänniskor,
hvilka liksom hon själf aldrig kunde hoppas
återvinna sin hälsa, och som icke voro lika
lyckliga som hon; icke kunde vinna den
lindring, rikedom eller välstånd förmå gifva.

»Så fick hon en natt en ingivelse, hvilken
fyllde henne med hopp och verksamhetsifver.

»Hon hade ju sina juveler; dem kunde
hon sälja!

»Efter att ha inhämtat sin höga moders
och sin regerande broders, kung Carls, till-
stånd, skickades juvelerna verkligen till Eng-
land, där de inbragte en tillräckligt stor summa
för att uppföra detta sjukhem.»

»Intresserade hon sig mycket för de sjuka?»
frågade vi, för att samtalet ej skulle afstanna.

»I minsta detalj intresserade hon sig för
allt här. Hon hade själf uttänkt alla anord-
ningar inom hemmet; rummens möblering,
de olika göromålens fördelning, ja, själfva
matordningen. Hon besökte oss ständigt. Hon
kände hvars och ens af de sjukas lefnadsöden
och sörjde med varm kärlek icke blott för
deras kroppsliga välbefinnande: hon följde
äfvén deras själs lif. Såväl här som uppe
på barnhemmet vid Fridhem och för öfrigt
på alla sina stiftelser för sjuka, fattiga och
små var hon en mor och iklädde sig en mors
ödmjukaste liksom största förpliktelse.

»De sjuka, hvilka hon mest yrkade på att
få intagna här, voro alltid de, hvilka voro
behäftade med de svåraste lidanden. Så hade
vi under hennes tid två spetälska kvinnor.

Den ena vistades här i fjorton år och var
oss alla ett föredöme i tålmod; den andra
dog rätt snart.»

Vid vår undrande
och förfärad blick
fortsätter den ädla
kvinna, vi tala med,
helt lugnt och an-
språkslöst.

»Ja, nu är det för-
bjudet att här intaga
spetälska, och nog var
det svårt ibland. Jag
fick själf sköta dem;
ingen annan ville åta-
ga sig det. De voro
betäckta af sår, och
delar af deras kropp,
såsom fingrar och
ögon, föllo sönder.
Men de arma varel-
serna voro så tåliga,
ehuru de ledo fasans-
fulla kval.»

»Ni, som känt prin-
sessan så väl, kan
helt säkert berätta

oss många smådrag ur hennes lif. Ni skulle
göra oss en stor glädje därmed.»

»Hon var den älskligaste människa; på en
gång så ödmjuk och så kunglig. Hon kunde
icke se någon lida utan att vilja hjälpa, och
den enda förebräelse, man väl någonsin har
kunnat göra henne, är, att hon trodde alla
om för mycket godt, hvarigenom hennes hjälp
ibland kom sådana till del, hvilka icke för-
tjänade den. Hon ville se alla lyckliga.

»Vid de auktioner, hvilka ofta anordnades
för att skaffa medel än till den skyddsförening,
hon stiftat i Visby, än för de blindas vård,
för hvilka hon alldeles särskildt intresserade
sig, hände det ofta, att hon bjöd öfver alla
andra för att lyckas ropa in en eller annan
af henne själf skänkt gåfva. Hon ville på
det sättet öka inkomsterna och själf förskaffa
sig nöjet att som present få gifva bort den
inropade saken åt den, som nyss visade sig
ifrig att köpa den. Under det hon sålunda
bjöd öfver de andra, nickade hon småleende
och förtjust, i det hon sade: »var lugn, du
skall få den, du skall få den!»

»Hon var i sanning i ordets skönaste och
högsta betydelse gudfruktig, och hon parade
en lugn bestämdhet med sin stora mildhet.

»Hon yttrade en gång i ett bref till en
god vän följande ord: »sjukdomen har nu
böjt min rygg; måtte Gud äfven böja min
vilja efter sin.»

»Har hennes sjukhem här att glädja sig åt
samma lugna välstånd som barnhemmet vid
Fridhem och hennes andra stiftelser såväl här
som i Stockholm?»

»Så mycket som åt barnhemmet har hon
icke skänkt oss, men vi reda oss likväl rätt
bra med omtanke och sparsamhet.

»Vi hafva här aderton sjuka, af hvilka tio
ha frisångar. Hemmet har tre tjänarinnor
och en tjänare. Med mig äro vi alltså tjugut-
tre personer, och vi ha mellan 6 à 7,000 kr.
årligen att lefva af.»

»Skola alla dessa människor då ha allt till
sin nödtorft, kläder och föda, och skall det
dessutom af dessa pengar finnas medel för
tjänarnes löner?»

»Ja,» svarar hon leende, »och det går bra
ihop, och vi lefva riktigt godt.»

Rörda betrakta vi den lugna, goda kvinnan
framför oss.

Hon säger oss icke, hon, hvad vi redan veta,
nämligen att under de tjugufem år, hon med
outtröttligt nit skött detta hem, har hon ägnat
det sitt lif utan ett öres lön för att icke be-
tunga hemmet med en onödig utgift. — Må vi
böja oss i beundran inför en dylik kvinna!

Stil.
Skönhet.
Styrka.

Mölnlycke Möbelfabriks Utställning, Birger Jarlsgatan 18.

Tillverkar och för å lager Möbler i äldre och modernare stilarter, Sängar och Sängkläder. Möblerna som tillverkas af prima torrt trä äro solida, stil-
fulla och billiga. Lager af Mattor i många storlekar, Möbelyger, Gardiner i eleganta mönster. Portierstänger. Billiga priser.

Filialer:
Göteborg,
Borås.

»Vi lefva här som på en treflig herregård. Allt göres hemma; tvätt och bak och slakt, och vår trädgård kan inbringa öfver hundra kronor om året blott i frukt och bärförsäljning.»

På föreståndarinnans vänliga inbjudan börja vi nu en rond genom hela hemmet, hvilket riktigt skiner af renlighet.

»Jo, jo! vi gå aldrig säkra här. De sju styrelsefruarna tura om att besöka oss; de komma ofta helt oväntadt. Det är bäst att alltid vara beredd!» ger hon skämtsamt till svar på våra beundrande blickar.

Genom hela huset löper en lång, vacker korridor, som är prydd med blommor och taflor i mängd. Porträtter af prinsessan och af hennes höga anförvanter i 1860-talets toaletter och uniformer.

Det är, som om tiden stått stilla härinne; som om allt ännu lefde på hennes tid, hvilken ordnat allt så ljutt och skönt för sina stackars skyddslingar.

Längst ner till höger i korridorens fond reser sig ett litet altare, ty denna plats är på en gång samlingsrum och kyrka.

Utefter hela dess längd finnas dörrar, hvilka nu slås upp.

Vi stanna gripna inför hvad, som möter våra blickar.

Vårt första intryck är en stilla kyrkostämning.

De små rummen innanför de öppnade dörrarna verka snöhvita frid, och öfver bäddarnas hufvudgärdar, öfver gråhåriga hjässor och väggarnas vackra taflor flödar in den underbaraste, rosenskimrande ljusprakt.

Det är solen, som går ned i hafvet därutanför. Den sänder de arma härinne en sista hälsning, en sista försäkran om, att åter en lidandets dag sjunkit i tidens bottenlösa djup; att förlösningens stund glidit ett solhvarf närmare.

Stilla gå vi från bädd till bädd och trycka bleka, skrynkliga händer, hvilka alla ha fått en matt, vaxgul färgton och blifvit mjuka af att dag efter dag, år efter år i arbetslös stillhet hvila mot det hvita lakanet.

För många af de gamla sjuklingarna är vårt besök ett kärt afbrott i enformigheten.

»Är ni från Stockholm?» fråga de. — »Ja.» — »Känner ni då den eller den?» — »Icke det?» med en skugga af misräkning öfver blicken. Och om svaret blir »ja» — hvilken förtjusning! — »Ack! hälsa! hälsa då från mig! För tre år sedan eller för tio eller för tjugu år sedan var den eller den här! Hon besökte mig... hon sade...»

Stackars vingskjutna fåglar härinne i ert hvita, tysta bo! För den, som är ung och stark, för flyttfågeln, som ofta spänner vingen till fri flykt, förefaller ert lugn obegripligt, er bundenhet fasansfull! Och dock hvilat ett omissskänneligt drag af frid öfver alla ansiktena i de små rummen.

Då vi lämnat de sjuka åt nattens hvila, göra vi också ett besök i hemmets ekonomifdelning, som är förlagd i den rymliga källarvåningen.

Vi få smaka på godt hembakadt bröd och jättestora krusbär ur trädgården, vi få titta in i välförsedda visthus och handkammare, där renliga jungfrur styra och ställa.

Trots deras tunga göromål och de svåra plågor, dessa lidandets tjänarinnor ständigt ha för ögonen, stråla vänlighet och glädthet ur allas blickar.

»Finnes här ett bibliotek?» fråga vi, då vi åter kommit upp i föreståndarinnans rum.

»Jo, prinsessan har sörjt äfven för det,» blir svaret, »men tyvärr äro nu alla dess böcker lästa och åter lästa af de sjuka. Vi

skulle så gärna mottaga böcker i gåfva, om någon ville tänka på oss. Helst lättlästa, enkla böcker, gärna af religiöst innehåll. De flesta af våra sjuka äro af folket.»

Vi lofva att icke glömma hennes önskan; att meddela den åt andra, och så lämna vi denna lidandets bostad för att vända åter till det yttre, brusande lifvet, till dess oroliga äflan och mångskiftande öden.

Länge se vi dock i skymningen på hemmets tröskel dess föreståndarinnans höga, lugna gestalt.

Hon står som vuxen fast vid marken; tryggt tyckes hon se mot framtiden; ingen tvekan finns i hennes blick; den säger: »hit har jag blifvit satt af mitt höga föredöme, den goda offerande furstinnan. Här ligger min plikt! här vill jag verka och dö.»

Och vi böja oss i ödmjuk ringhetskänsla inför så mycken själsstorhet.

*

Trött efter slutad vallfärd sitter jag i aftnens stillhet i mitt rum.

Jag söker samla alla spridda intryck, minnas alla rödda blickar, alla ord sprungna ur tack samma hjärtan, hvilka jag lockar fram blott med att uttala namnet, Eugenie.

Hur tydligt står ej för min blick den, som kallades *de lidandes furstinna!* Den späda, böjda gestalten i den grå slängkappan, den plymprydda hatten och den enkla, stickade, hvita schalen — just den, som mot prinsessans vilja dömts ut för sina många håll! — hur många med mig minnas henne ej just sådan!

I mitt knä ligger en packe bref, hvilka godhetsfullt lånats mig af en gammal vän till furstinnan. De äro alla skrifna af prinsessans egen hand.

De stora arken, tätt fyllda af den nervösa, fina handstilen, förtälja ord för ord samma sköna lefnadssaga, hvaraf minnet än lever kvar i många hjärtan.

De tala om kroppsliga kval — men själens frid. De tala om ädel godhet i det största som i det minsta. De tala också om furstinnans fina bildning och om konstälskarinnans uppodlade skönhetssinne. De visa oss i väl skrifna skildringar ur hennes och hennes höga anförvantes lif allt, hvad hon i sin djupa anspråkslöshet dock varit som dotter och som syster. Och man frågar sig med förundran, hur den bräckliga kroppshyddan, som inneslöt denna stackars själ, kunde hinna vara så mycket för så många; kunde förmå utföra den sköna lifsgärning, hvilken så hel och fullbordad möter vår blick.

Vi ha på vår vallfärd samlat in en hel knippa doftande, fagra minnesblommor, och vi glädja oss åt dem.

Visby, sept. 1901.

AMERIKANSKA HEM OCH SVENSKA.

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N.R.

MEN OFTAST tages under dylika förhållanden hjälp; i annat fall tröstar sig modern med hoppet, att snart blir baby stor, hon får då och då en glimt af världen och fyller för öfrigt ut tiden med läsning. Men där hvarken barn eller tjänarinna finnas, kunna makarna föra en mycket angenäm tillvaro. Detta beror först på amerikanarnes klara uppfattning af tidens värde samt därefter hemmens inredning, mat-tiders och visit-timmars praktiska ordning och icke minst att umgängeslifvet ej fordrar, det man skall trötta ut och halft ruinera sig för att bjuda på mat och dryck.

Lika naturligt som hemseder och bruk vuxit fram ur en långt bort i tiden plantad rot,

BARNKLÄDER,

tillverkade i egna atelierer under ledning af ny, särdeles skicklig föreståndarinna,

i stort urval till billiga priser hos

R. M. Lundberg,
STOCKHOLM.

så har ock det amerikanska hemmets praktiska inredning sin utvecklingshistoria. Just att dess vård städse legat i händerna på bildade kvinnor, tror jag är grundorsaken till den glänsande renlighet, precision och bekvämlighet som karakterisera detsamma. Hvad som icke kan hållas putsadt och rent, det bannlyser amerikanare ur sin närhet. Allt måste blärka, från hennes egen enkla arbetsdräkt af tvättyg ned till sko-putsådan. Genom århundraden hafva männen gjort sig möda att åt äfven de minsta husgeråd gifva den mest ändamålsenliga form, för att lätta mödrars, hustrurs och systrars arbete. Ett sant kärleksverk!

Främst af alla inventioner må räknas: ång- eller varmluftsuppvärmning af huset genom eldstad i källaren, kokspis med värmemoderator och själfyllande varmvattencylinder, hvilken, genom rörkoppling till vattenledning och kokspis reglerar sig själf och förser badrum, disktrum och tvättstuga med hett vatten. På landet ersättes vattenledningen af ett uppforderingsverk, som fyller vatten i en cistern under taket. Alla andra större och mindre apparater och uppfinningar erhållas i allmänhet i våra storsstäders bosättningsmagasin. Jag har så ofta hört orden: »ja, i Amerika, där de ha maskiner för allting.» Det är, som om man föreställde sig att allt ginge lätt som en trollkonst. Åh nej! Husmoderns ordnings-sinne, duglighet och uthållighet äro de största driffjädrarna.

Frukosten mellan klockan sju och åtta och middagen mellan klockan sex och sju äro hufvudmåltiderna. Lunch inta herrarne oftast borta, om de ha arbete i stad. Damernas visittid är mellan klockan tre och fem och den gemensamma för herrar och damer mellan klockan nio och elfva på aftonen. Ibland bjudes té, som kokas på sprit i salongen — tjänare synas ej. — Hvad mig beträffar har jag i årtal umgått i familjer och aldrig bjudits någonting. Äfven receptions och baler äro icke ställda på ätning — man har ätit hemma. — Kaffe, té, lemonad, mayonaiser och glace serveras, om det är riktigt fint. Däremot, då en familj bjuder till lunch eller middag, är det med verklig hjärtlig mening och ej detta: »vi få väl lof», som ej är så sällsynt här hemma.

I sitt sätt mot tjänare är amerikanen vänlig och jämn, men fordrar punktlig lydnad. Hon distanserar emigrant-jungfrun, men är dock verkligt god och gifver henne tid till hvila och frihet som en hennes rätt, ej — som vi så ofta — som en nåd. Att tjänarne äta med bordet etc. etc., som jag hört relateras här, har jag aldrig vare sig sett eller hört. Sådant måste ske långt väster ut.

Då jag nu från Amerikas hem och folk vänder mig mot det svenska, är det nästan med fruktan, att mina landsmaninnor skola tycka, att jag skänkt alla mina rosor på hin-

PRESENTKORT

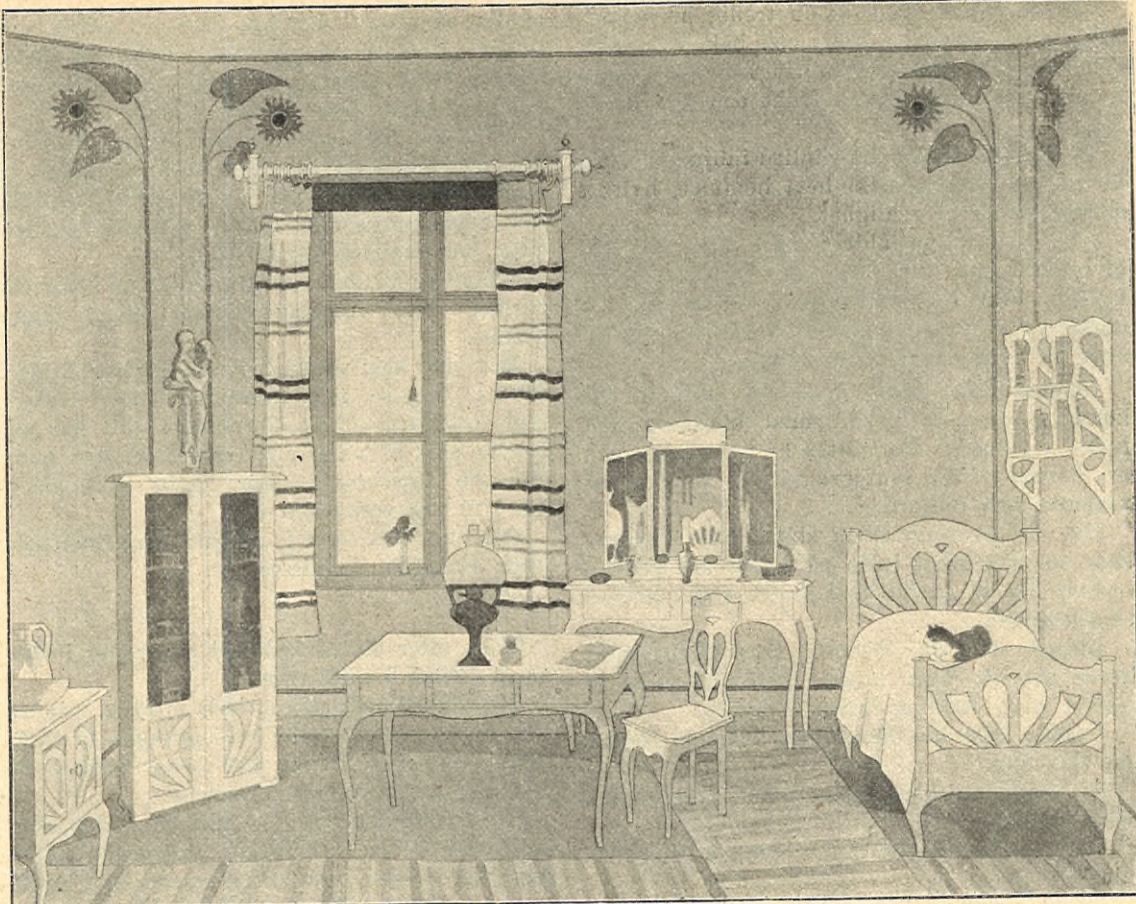
nyttigaste julpresent för damer uti
Brunkebergs Manufaktur-Magasin.

sidan Atlanten. Jag har blott gifvit ett ungt folk och ett ärligt arbete deras tribut. Men för fädernejordens hem klappar hjärtat dock varmest, med varsamma steg vill jag beträda det, med mjuk hand stryka dess gamla välkända bohag. Låt oss ej vara för snara med förändringar därinom!

Äfven den svenska kvinnan är ju en hemmets och arbetets kvinna. Hon går igenom hushållsskola, lär att sy underbara broderier och öfvar sig i väfstolen på ull och lin. Men ofta hinner hon icke öfver diletterans stadium. Rengöring, sopning, matlagning och tvätt, dessa praktiska saker, blifva ej dagliga sysslor för henne. Och jag tror ej, att alla maskiner i världen skulle mycket hjälpa henne — ty de i sin mån fordra putsning, smörjning och tvättning, om de skola fylla sitt ändamål. Från barndomen måste handgrepp inläras och ögat vänjas att bedöma, om maskinerna skola kunna skötas utan möda och öfveranstängning. Ferietiderna äro långa, och har barnet sedan späda år vänjts till små plikter, så blir att hjälpa till intet tvång. »De böra ej vara med jungfrurna i köket,» kanske någon säger. Jag vill svara: »sådana jungfrur, som ha dåligt inflytande på mitt barn, bör jag ej behålla i mitt kök, ty moraliskt ondt läses ej ute af en dörr.»

Svenskan suddar bort tiden alldeles ohjälpligt. Är äfven benägen att föra ett dyrbarare lif, än hon har råd till. Vill promenera bort förmiddagen och ha små lyxrätter på sitt bord, etc. etc., som hopräknade bli summor. Ja, vi må inrätta våra bostäder med alla Amerikas mekaniska hjälpmedel, äro vi icke fostrade att förstå att »tid är pengar», och att hemmets vård måste stå före både talanger och nöjen, blifva vi icke hjälpta därmed. Ha vi väl lärt det, då finnes det många och lätta möjligheter till att förskaffa oss bekvämligheter.

Att orda mera är öfverflödigt. Vi känna ju hvar och en så väl till det egna hemmets vinklar och vrår.

Jag vill blott, som ett slutord, bedja dem, som vilja arbeta för våra hems och seders förändring till lättnad för husmödrarna: undviken att taga mönster af vare sig Amerika eller andra länder, söken att gifva oss ett så individuellt svenskt nutidshem, att traditionens färger fånga skenet från härden och de gamla hemmens tomtbissar må trifvas godt.

W. R. K.

FLICKORNAS RUM.

HVAR OCH EN har sitt sätt att skåda företeelserna, hvilket ju i viss mån bidrager att afvinna dem större mångsidighet, än som kan vara förutsedd. För min egen anspråkslösa del är Iduns ankomst med midagsposten om lördagarne förknippad med en idéassociation om inträdande landtlig sabbatsstämning, renkrattade sandgångar och nybakadt kaffebröd. Och när jag tar del af illustrationerna, ägnas alltid hufvudintresset åt de jämte afbildade personer ofta förekommande interiörerna ur deras hem, hvilka för mig tala ett språk, hvars vältalighet mången gång skulle öfverraska ägarne själfva.

Den, som något sysselsatt sig med dekorativ konst, fattar lätt, hur porträttet karakteriseras af sin miljö, hur tilltalande personligheten framträder i en harmoniskt verkande omgifning, hur hufvudfiguren vinner genom en infattning, som röjer chic och stilkänsla. Måhända ha icke alla våra framstående förmågor tid eller sinne för att inrätta sina hem stilenligt, måhända de likt Goethe tro sig arbeta bättre i en omgifning, som icke tager abstraktionsförmågan i anspråk. Kanske ock personligheten ibland har makt att göra alla attribut betydelselösa. I vårt land ha vi icke ännu kommit därtill, att som engelsmännen säga »my house is my castle», än mindre att instämma i den något öfverdrifna travestering af ett gammalt ordspråk, som nyligen förekom i en tysk tidskrift: säg mig, hur du möblerar, så skall jag säga dig hvem du är! Men så långt ha vi alltid kommit, att särskildt damerna börjat vinnlägga sig om hemmets förskönande med större sakkunskap än förr.

Kanske skall det intressera en och annan af Iduns läsarinor att taga kännedom om en liten interiör, afsedd att verka utan staffage, endast i och för sig. Den afbildar ett litet rum på landet, åstadkommet med ytterst enkla medel — flickornas rum, sådant det blifvit inredt, när de passerat den af livvets milstolpar, då barnkammaren blifvit för trång och måst utbytas mot en för deras ålder lämpligare lokal. Där finns sol, mycket sol, och därtill är

ETT MÄRKLIGT KONSTVERK.

SOM bekant, har den holländska afdelningen å vårt Nationalmuseum tills nu varit i saknad af något alster af den världsberömda Haarlem-mästaren Frans Hals' pensel. I dessa dagar har det emellertid lyckats museet att förvärva en för konstnären särdeles representativ duk, nämligen ett delikat porträtt i bröstbild, kalladt »Fiolspelaren», hvaraf vi här invid meddela en reproduktion.

Taffan, som härrör från en svensk privatsamling, är osignerad, men den ytterst lifliga karaktäristiken, den öfverlägsna teckningen, färgskalans måttfullhet, humorn och spiritualiteten i utförandet — allt ger de otvetydigaste bevis för konstverkets härstamning från den oförläpnelige mästaren i den lilla holländska blomsterstaden.

Af inköpssumman, 33,500 kr., har museet af tillgängliga medel kunnat tillskjuta blott 23,000 kr. Det öfriga har på initiativ af konung Oscar erhållits å privat väg.

»FIOLSPELAREN» AF FRANS HALS. INKÖPT AF NATIONALMUSEUM FÖR 33,500 KRONOR.

allting rent och hvitt, utom det brunmålade golfvet. Väggarna äro målade med stark limfärg, hvita med svag brytning i rosa och gröna bårder med solrosor i hörnen; dörrar och paneler äro hållna i lika svagt ljusgrönt. Möblerna äro af den billiga svenska furan, men med ornament och krökta partier för hållbarhetens skull gjorda af björk, alltsammans hvitlackeradt i emaljfärg. Det hela kostar en ringa penning, jämfördt med fanerade fabriksmöbler. Och därtill måste det hållas blankt och rent, så att det passar till rosiga kinder och klara ögon, innan ännu något ondt i världen grumlat blicken — en symbolism, om man så vill, men en, som gör godt i själen.

GOTTHARD SUNDBERG.

NORDENS FÖRSTA FABRIKSINSPEKTRIS.

I DANMARK, hvilket land liksom Norge ofta gått före oss i kulturella frågor, antogs förliden vår en lag om yrkesinspektörer, enligt hvilken äfven kvinnor skulle kunna utnännas till öfvervakandet af kvinnornas ställning i fabriksarbetet. Denna lag träder i verksamhet den första instundande december. Bland ett hundra sökande till det kvinnliga ämbetet antogs fröken Annette Wedel. Ehuru utan tvifvel många för sociala värf begåfvade kvinnor varit medsökande, måste de, som haft tillfälle att något följa fröken Wedels utveckling till en framstående personlighet, anse valet vara det allra lyckligaste och ägnadt att från första stund ge denna nya lag en djup och vidtomfattande betydelse genom den nya inspektrisens insikter och karaktärsdaning.

Född 1864, tog fröken Wedel vid avslutandet af sina förstudier en glänsande studentexamen och senare filosofie kandidatexamen samt bedref i Danmark matematiska studier under geheimekonferensrådet Andræs ledning, senare vid Stockholms högskola under professor Mittag-Lefflers, och blef där under några år amanuens. Sedan 1896 i Köpenhamn anställd vid statens statistiska byrå, har hon till en betydande del medverkat vid sociala statistiska undersökningar. På detta sätt har

ANNETTE WEDEL, NORDENS FÖRSTA FABRIKSINSPEKTRIS.

fröken Wedel varit den väsentligaste ledaren och medarbetaren vid de beräkningar och undersökningar, som 1897 verkstälts af ämbetsverkets direktör, Rubin, om stads- och landt- arbetarfamiljers lefnadsomkostnader, hvilka nu utgöra ett tryckt verk, hvars andra häfte i dagarne utkommit, och hvars båda häften nyligen öfversatts till franskan, sedan direktör Rubin å internationella statistiska kongressen förliden september månad i Buda-Pesth redogjort för hufvudresultatet af dessa undersökningar.

Förströelse från detta mer vetenskapliga arbete har fröken Wedel sökt genom sysslandet med andra kulturintressen. Som styrelsemedlem af »Kvindelig Læseforening» i Köpenhamn har hon inlagt stora så väl administrativa som litterära förtjänster. Hon är äfven lycklig talarinna. Vid den nämnda förenings fest för Ibsen höll fröken Wedel talet

för denne, och inom samma förening höll hon förliden år ett förstående och innehållsrikt föredrag öfver Ellen Key.

Med denna kunskapsrikhet, denna praktiska duglighet och denna fria blick förenar fröken Wedel ädla och vinnande karaktärsdrag, hvilka göra, att man fäster så ovanligt stora och varma förhoppningar vid hennés allt mer ingripande verksamhet å det sociala området. Länge har hon varmhjärtadt önskat att från sifferverksamheten komma i direkt förbindelse med den sociala utvecklingens lefvande faktorer, människorna, särskildt dem, som äga kraf på lyckligare lefnadsvillkor. Och denna önskan är nu på bästa sätt uppfylld.

För flere år sedan såg jag en afton i sällskapet »Nya Idun» en ung, högväxt, blond flicka, öfver hvilken hvilade en djup, ostörd ro, men ej passivitetens: ett vaket intelligenslif uppenbarade sig i blick, min och hållning trots det så starkt reserverade draget. Och i de lugna ögonen, som, oaktadt sin öppenhet, höllo tanken innesluten, hvilade längst inne liksom ock vid mungiporna en skalk, som skvallrade om tyst kritik. På min fråga svarade man mig, att det var fröken Wedel, som utmärkt sig i matematiska studier. Sedan mötte jag henne några gånger på andra platser och erfor samma behagliga intryck af en medfödd, öfverlägsen ro utan minsta »pose», och den studerande nutidskvinnans tankeskärpa i ovanlig förening med väsendets flärdfrihet, gemyt och kvinnliga vänhet.

Vid en utländsk resa fördes min, liksom så många andra svenskers väg genom det Wedelska huset i Köpenhamn, beläget inom det så vackert benämnda kvarteret »Rosenvænget», en villastad med små trädgårdar, allt omfläktadt af så pass mycken frid en storstad kan erbjuda. Fröken Wedels far, f. d. geheimelegationsrådet och direktören i utrikesministeriet, numera excellensen P. Wedel, är i det lyckligaste äktenskap förenad med en dotter till den för sin skönhet, sin spiritualitet, sitt fina väsen så bekanta, nu aflidna Wendela Hebbe. Fru Wedel är alltså äfven syster till fröken Signe Hebbe. En af sönerna är den kände litteraturhistorikern och föreläsaren herr Waldemar Wedel, författare till »Svensk Romantik» och redaktör af »Tilsku-

PERSONNE-JUBILEET PÅ DRAMATISKA TEATERN. SCEN UR FJÄRDE AKTEN AF LOPE DE VEGAS »OMÖJLIGAST AF ALLT». A. BLOMBERG FOTO.

eren». Excellensen Wedel brukar med ett ljust leende säga: »Allt svenskt är bra».

Hemmet äger ett säreget behag af gästfrihet, fin enkelhet och hemtrefnad: en måttfull tillräcklighet af andligt och lekamligt godt; man breder ej på med någonting. Den köpenhamnska andearistokratien finner möte där, men aristokrat eller ej bevisas man samma fina hjärtlighet af det älskvärda, lifliga gamla paret och deras dotter. De timmar jag tillbragte där fick jag en helare syn på fröken Wedels ovanliga väsens daning. Ena timmen fördjudad i vetenskapliga studier, visar hon sig den andra timmen som den ömmaste, uppmärksammaste dotter och den alltid lifliga, harmoniska, okonstlade och från all slags fiärd fria sällskapsmänniskan. Hon har mycken huslig anläggning och kan vid tillfällen taga hemmets bestyr på sina axlar. Jag märkte äfven i mina samtal med henne och med den själfulla modern om henne, att fröken Wedel är en entusiast, hvars klart kritiska blick dock aldrig förvirras, och att hennes fullkomliga frisinne, som ej innesluter skuggan af en fördom, alltid bär måttfullhetens prägel, liksom hennes ungdomsfriska värme aldrig mister sitt klara lugn.

En kvinna, som på detta sätt vid sidan af lärda studier och en utåt riktad verksamhet bevarat det kvinnliga skaplynnets ädlaste egenskaper, bör vara kallad att göra stora insatser för fattiga, arbetsbetungade medsystrars förbättrade arbets- och lefnadsvillkor.

Fröken Wedel gästas dessa dagar Stockholm för att på närmaste håll studera fabriksinspektionen, innan hon nästkommande år i samma syfte företar en resa till andra europeiska länder. Mätte äfven vi snart kunna motse kvinnliga yrkesinspektörer, och mätte då dessa vara i besittning af så många som möjligt af de egenskaper, som hos fröken Wedel mötas i så sällspord harmoni!

AMALIA FAHLSTEDT.

BRONSBRUDEN. ETT KARNAVALSMINNE FÖR IDUN AF ALFHILD AGRELL.

RICCORDO, Nizzas bäste hjulmakare, boende i utkanten af staden, var en kärf och, för att vara sydbo, en ovanligt ordknapp man. Men, mon Dieu, när man har nio barn och en sjuklig hustru att försörja, och brödkakan aldrig växer, så...

Hvad som nästan mest af allt irriterade Riccordo till häftighet var att i hemmet stöta på ett svartlockigt hufvud här och ett svartlockigt hufvud där, utan att riktigt veta, om de hörde honom till eller ej. Han fick nämligen aldrig vara familjefader så i sträck, att han hann få någon riktig kännedom om sin familjs olika medlemmar, af hvilken ovetskap grannarnas barn flitigt begagnade sig för att af honom outröttligt tigga bröd.

I år var Riccordos lynne syrligare än någonsin, ty om hustrun också ännu ingenting sagt, så såg han likväl, att den heliga modern till hösten ämnade låta tiotalet af de ständigt gapande barnamunnarna blifva fulltaligt. Som vanligt gingo de hetaste skurarna af hans vrede ut öfver Beppo, äldste sonen, en odåga af värsta sort, som trots de fyllda fjorton åren ej var till mera nytta än den yngsta lilla i vaggan. Men ingenting kunde nedslå Beppo — hvarken bannor eller slag.

Han var som fylld med solsken: ju kraftigare fadern på honom använde spannrmen, ju mera solskens lyckades han att piska

fram. Beppos arbete bestod i att spatsa på händerna nedför den makadamiserade brännhvita väg, som här i utkanten ersatte gata, att singla slant på kyrktrapporna och att spela kort i rännstenen. Att skicka honom ett ärende med en soldo i handen var ett hoppöst vädjande till hans heder. Han glömde orubbligt bort ärendet och spelade orubbligt bort pengarna, eller också »glömde han sig» och stod i timmar med näsan plattröckt mot konsthandlarnes fönster, kritiskt betraktande all den härlighet, som där gömdes bakom de klara rutorna.

Upprepade gånger tog fadern olycksfågeln med sig till verkstaden, fast besluten att där göra folk af honom, men misslyckades gång på gång i sitt uppsåt.

Ingenting, icke ens ett bastant rep, kunde hålla Beppo kvar vid hyfvelbänken; han gled ut som en skugga och försvann som en sådan. Efter hvarje sådan flykt höll sig brottslingen undan i dagar, ja, ibland i veckor och var vid hemkomsten i regel uti ett sådant tillstånd af utmattning och uthungring, att modern gråtande tog honom i sitt beskydd och sade, att om fadern nu rörde gossen, blef det så godt som barnamord.

Så sattes olycksfågeln i skomakarelära — så i skraddarelära — allt med samma bedröfliga resultat.

Beppo insåg aldrig fördelen af att utbyta det soliga friluftslifvet ute mot mörker och tvångsarbete inne.

Till sist tröttnade fadern på att bearbeta ett så dåligt virke; Beppo slapp stryk.

Men från den stunden trufdes Beppo icke längre i hemmet. Hittills hade han känt sig betala sitt okynne, ty så länge fadern slog honom, rörde han ej »de små» — men nu ställde saken sig helt annorlunda.

Beppo kände sig med ens nedflyttad till de vanliga odygdiga pojknas föraktade klass, och med detta trufdes han icke.

Det var, som om ett stort moln sänkt sig mellan honom och hans glädje.

Första dagen spannrmen helt hvilade sig satt Beppo i timmar och vägde på en trasig stol utanför det mörka kyffe, som tjänade honom och hela familjen till bostad.

Den hvita vägen brände eldhet i solens middagsgass; de hvita väggarna på huset midt emot brände också eldheta, likaså gjorde Beppos ögon.

Plötsligt vände han sig om och såg inåt rummet. Mörkt och kallt, intet fönster — ljus genom dörren, ett svart jordgolf — dystert, fult. Hu!

Beppo spände allt mer och mer upp ögonen och det kom en sällsynt gäst i den klara pannan: ett veck.

Det föreföll honom, som om han för första gången såg allt det han nu såg. Nu märkte han också något mer — hur trött och utsläpad modern såg ut och så att — — —

Från den dagen bjöd Beppo till att göra sig nyttig i hemmet. Han sprang ärenden, utan att af kamraternas hänord låta narra sig till vare sig singel eller kortspel; han hjälpte till att bära »den lilla sista», så modern skulle få hvila sig. Men kostade på gjorde försöken — kostade på så, att hans själ knakade. Modern, hvars älskling den äldste i all tysthet var, offrade i glädje öfver Beppos förbättring ett vaxljus i den närbelägna klosterkyrkan och tröttade ut den tviflande mannen med glödande loford öfver sin förstföddes dygder.

Men det offrade ljuset måtte ha varit förtunt! Det dröjde nämligen icke länge, innan Beppos flackande dygd släcktes och det i ett

det djupaste mörker: han spelade bort hela femtio centimer på en gång!

Antagligen hade Beppo denna olycksdag rymt på fullt allvar, så djupt grep det honom, att fadern icke ens nu ansåg honom värd ett kok stryk — men Marietta!? Hur skulle det då gå med Marietta? Nej, för alltid kunde han ej rymma, men för en tid... ja, det både kunde och ville han göra. Marietta, stackars ljuftva Marietta, fosterbarn hos vinhandlaren i hörnet, var omkring åtta år, »trodde hon», och så »fulländad i formen», att Beppo hade lika stor fröjd af att se på henne som på bronsstatyerna i konsthandlarnes fönster.

Men hvad som än mer än Mariettas sällsynta skönhet drog Beppo till henne var att hon fick lika mycket stryk som han själf, ja, mycket mer stryk.

Ett bland de båda barnens förnämsta nöjen var att jämföra sina blåmärken och att söka räkna ut, hvilka af dem kunnat göra mest ondt.

Vanligen var det Marietta, som tog priset. Men så hade hon också så orättvist fint skinn att nypa i, enligt Beppos uttryck. Aftonen af den dag Beppo anslagit till start för sin rymning, smög han sig försiktigt in på vinhandlarens gård, gömde sig i ett stort tomt vinfat och uppgaf ett slags kvittrande hvissling. Strax därpå kom Marietta nästan dubbelvikt under börden af en stor kruka, ämnad att fyllas vid brunnen. Efter en skygg blick omkring gården, smög hon sig med ett gladt litet kvitter tryggt in i det gemensamma boet, kröp upp i Beppos knä och visade på en gång darrande och stolt sina rosentonade öronsnibbar, i hvilka två stora bloddroppar glödde som koraller.

Beppo, som ingenting hade att uppvisa, icke ens ett tarfligt blåmärke, kände sig lik en förbrytare; — dessutom verkade de stackars sönderlitna öronen som något så ohyggligt nu, när gemensambetskänslan var borta...

Marietta började en ifrig och hviskande berättelse om, hur la patronne först slagit henne så och sedan slitit ringarna ur hennes öron, »gjort det så fort som en katt! Ja, det var den vanliga historien, endast förstärkt af en rå girighets råa utbrott. Det enda ovanliga var, att det han hörde verkade på Beppo på sätt det gjorde.

Sedan Beppo, trots hela skurar af skrik och förbannelser, utstötta genom vinhusverandans gröna gallerverk, burit upp den fyllda vattenkrukan och betydligt tröstat Marietta medels en vild berättelse om en flicka, som fått alla sina hårstrån uttryckta, ett och ett, af sin fostermor och ändå blef lyckligt gift med en prins, rymde han till hafvet, hans mest älskade vän, dit han alltid begaf sig, när han beslutat sig för att må väl några dagar.

Djupt ned i den varma soldruckna sanden gräde Beppo sig och tände sedan ömt en ur rännstenen lyckligt eröfrad cigarrstump, gömd till detta storartade tillfälle — tillfället, som Beppo känt värka i sig så länge. Men den vanliga ljufliga domnande känslan af lycka och hvila från tankar ville icke komma i dag; koralldropparna i Mariettas öron förföljde honom som onda ögon, så gjorde ock de små bleka kinderna; de voro som »en hvit sorg» — och så gjorde de eviga armbanden af blå märken. En alldeles ny känsla smög sig öfver Beppo: den af en mans ansvar gent mot ett älskadt väsen. Han borde, han skulle rädda Marietta ur detta mörka onda... Men på hvad sätt?

La patronne hade visserligen hundratals gånger sagt, att den, som ville betala henne femtio lire för »skönheten» skulle få henne med hull och hår och få stor tack på köpet.

Verksammaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af Läkare- auktoriteter. Stärker närverna och förhöjer kroppbyggnadens alla delar.

SANATOGEN

Prospekt sändas gratis och franco genom Generalagenturen Josephson & Reteike, Göteborg.

Erhålls å alla apotek och kemikalieaffärer.

Tillverkare: Bauer & Co., Berlin S. O. 16.

Men hvarifrån skulle Beppo få femtio lire?
Ja, lika gärna kunde han hoppas skaffa sig tusen... ja, hundratusen! — Ja, en million! Arbeta?

Med en liten grimas tryckte Beppo sig djupare ned i hafvets mjuka dunbädd. Han hatade att arbeta. Föröfrigt var det icke nog att förtjäna femtio lire: han behöfde förtjäna minst ett hundra. För femtio goda silfverslantar skulle nog fadern gärna taga emot Marietta och låta modern få bli hur god hon ville mot henne. — — — Men så skulle också Marietta ha kläder, fina vackra kläder och gå i skola... endast om söndagarna skulle han och hon sälja violer tillsammans på promenaden.

Beppo kände sig som en börsens magnat, dignande under djupsinniga beräkningar; — men en magnat utan en sou i fickan!

Hafvets långa, mjuka vågor tumlade öfver strandbrädden nästan upp till Beppos fötter och drogo sig sedan suckande tillbaka, lika lefvande väsen, som önskat kyssa sin mest älskade och nu gråto öfver att icke ha nått honom. Beppo älskade just det där långa, sugande, suckande, lockande ljudet. Från Promenade des Anglais hördes lyxvagnars sakt rullande, medan från Corson trängde skratt och nyckelharpors ljud, blandadt med kärleksmättade andetag och surrande sorl från människor, som njoto kvällens yppiga skönhet.

Plötsligt spratt Beppo till; han hade fått en idé: karnavalen! Naturligtvis skulle karnavalen blifva hans bankir!

Den naiva tid, när Nizza firade karnaval för att roa sig själf, hade Beppo ej varit med om. För honom, som för hvarje annat Rivierans brådmogna nutidsbarn är karnavalen endast en affär, af hvilken det gäller att suga så mycken fördel som möjligt.

Tjugufem tusen lire voro i år anslagna att utdelas som pris åt de bäst dekorerade vagnarna, åt de fyndigaste grupperna och åt de roligaste karaktärsmaskerna. Staden lefde sedan månader endast i och för en enda tankes förvräkligande: den att genom sina anordningar lyckas fördunkla sina grannar, isynnerhet det farliga Cannes, och såmedels leda den gyllene turistströmmens lifgivande blod direkt till sitt eget hjärta.

(Forts.)

AXEL ELMLUND.

DEN SVENSKA TALSCENENS siste romantiker, skådespelaren Axel Elmlund, afled helt hastigt härstädes för några dagar sedan, i en ålder af närmare 64 år. Hans sortie från de bräder, som föreställa världen, ägde emellertid rum för ett decennium tillbaka, icke till följd af att hans konstnärliga eller fysiska kraft mattats, utan därför att förändrade förhållanden vid våra kungliga teatrar och en repertoar af mera realistisk struktur bröt in öfver scenen och kom honom, den eldige och romantiske tolkaren af Thumelicus, Richard Sheridan, Horatio, Dagvard Frej, Alcibiades, Otello, Antonius m. fl. gestalter i det stora dramats galleri, att känna sig en smula främmande.

Ty Elmlunds hela naturell låg afgjort åt dramet med dess stolta eller passionerade tårader på klingande vers. Redan i hans yttre — den manliga, högresta gestalten, det praktiskt modellerade hufvudet med sitt rika hårsvall och de varmt blickande ögonen — framträdde den borne romantikern. Därtill kom en ypper-

AXEL ELMLUND. FLORMAN FOTO.

lig plastik, förvärfvad under de år han tillhörde baletten — ty äfven på det koreografiska området har Elmlund skurit lagrar — och en klangfull, böjlig stämma, som skanderade versen så, att dess skönhet städse kom till sin fulla rätt.

Hvilken Cyrano de Bergerac skulle Elmlund ej blifvit, om han för trettio år sedan haft att tillgå denna roll! Det är möjligt, att de satiriska och humoristiska perioderna med deras bollkastning af uddiga rim ej fått den utsökta ciselering, hvarmed den konstnär, stockholmarne haft tillfälle att beundra som Cyrano, briljerar; men hvilken hänförande charme Elmlund skulle förlänat de lyriska scenerna, och hvilket gripande patos femte akten hade erhållit med honom i dödsscenen, är ej svårt att föreställa sig.

Att hans naturell det oakadt ej var främmande för det realistiska skådespelet, därom vittnade hans ypperlige pastor Manders i »Gångare» samt hans doktor Rank i »Ett dockhem».

Nu är han borta för alltid. Den nyaste generationen af vår teaterpublik har aldrig sett honom; i äldre teatervänners erinring skall han däremot dröja länge, ty för dem står det ett fagert skimmer kring hans minne — skimret af den siste romantikern vid svensk talscen.

Som yttre utmärkelse för de insatser Elmlund gjort i vårt sceniska konstlif, hade han fått sig tilldelade Vasaorden samt medaljen Literis et artibus.

ERNST HÖGMAN.

I ÖRLOGSFLOTTANS STAD.

KARLSKRONA HAR, liksom ett flertal af våra svenska städer, en konung till grundläggare. Staden med sin ypperliga örlogshamn anlades nämligen, som bekant, af Karl XI på det dåvarande Trossö, som på grund af sitt utmärkta läge i Blekinge skärgård synnerligen väl lämpade sig för detta ändamål.

Historien om, huru ägaren till Trossö, bonden Vittus Andersson, först efter långvarigt och segt motstånd och blott på konungens uttryckliga befallning kunde förmås att afstå från sin ö, är för alla väl bekant. Ännu finnas ett par små låga stenstugor kvar, hvilka skola ha tillhört honom, men hans egentliga boningshus är för länge sedan rifvet, och endast gatan bär ännu hans namn. Han

A. B. MAX SACHS STOCKHOLM

Guldmedalj
Stockholm 1897.

Guldmedalj
Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halvesiden — bestående af: 1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter samt 1 Salongsbord. Komplet 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

ligger begrafven på Nättraby vackra kyrkogård en mil från Karlskrona, och ett ståtligt monument restes för några år sedan på hans förut nästan bortglömda graf. Karlskrona är, som sagdt, anlagdt på Trossö, men har sedan bredt ut sig till närliggande öar och upptar nu ett ganska stort område; man har ej heller sparat på utrymmet, därom bära de ovanligt breda gatorna ett otvetydigt vittnesbörd. Husen se mot dessa i allmänhet ganska oansenliga ut, dock finnas numera flere gator med stora praktiga byggnader såsom t. ex. Ronnebygatan, hvilken i synnerhet på vintern utgör stadens mest omtyckta promenadplats. Bland de många större och mindre planteringar, som på flere ställen pryda staden, intages främsta rummet af Hoglands park som om sommaren motsvarar Stockholms Kungsträdgård, och där om aftnarna musik utföres från schweizeriet. En annan vacker, men ännu ganska ny plantering, ligger på Amiralitetstorget. I dess midt reser sig Amiralitetsskyrkans klockstapel, och rakt under denna är ingången till den ena af de båda dyrbara tunnlar, som man måst spränga för att kunna anlägga spår mellan varvet och den i stadens motsatta del liggande järnvägsstationen.

Karlskrona med sina ett par och tjugutusen invånare är delad i två församlingar: Amiralitets- och Stadsförsamlingarne. Till den senare höra två af stadens tre kyrkor: Fredrikskyrkan och Trefaldighetskyrkan eller, som den vanligen kallas, Tyska kyrkan, emedan den ursprungligen byggdes af tyskar.

Båda kyrkorna äro, egendomligt nog, belägna vid stadens stora torg och synas på vår bild öfver Amiralitetstorget, Tyska kyrkan till vänster och Fredrikskyrkan med sina bågge torn längst till höger. Om Tyska kyrkans ovanligt vackra arkitektur får man dock en bättre föreställning genom fotografien öfver Stortorget, där äfven vattenledningstornet synes till vänster, inbäddadt bland gröna träd. Midt på torget står professor Börjesson's praktiga staty öfver Carl XI, vid samma torg ligger äfven rådhuset och det nya storartade stads-hotellet.

Hela södra och delvis också den västra delen af staden upptages af kronovarvet med sina dockor, kranar och stora verkstäder, där tusentals arbetare äro sysselsatta. Här råder ständigt en liflig verksamhet, i all synnerhet vid den hvarje sommar återkommande utrustningen af eskadern, då alla fartygen skola göras klara att gå ut. Här ändras och lagas, målas och fejas, plockas isär och sättes åter ihop.

Hvarje höst, sedan fartygen lagt upp, sönderplockas maskinerna i alla sina små delar, som ses öfver och putsas och följande vår åter sättas tillsammans. Nya fartyg byggas här äfven, dock har staten, som känt, beställt sina pansarbåtar från enskilda verkstäder. På vår bild från varvet synes i midten högvakten, till vänster en större magasinbyggnad, längst bort i fonden Lindholmen med sin långa replagarbana, framför denna synes det gamla Vasaskjulet och till höger på bilden segelsömmareverkstaden. Varvet är skildt från staden genom en hög mur, men äfven utanför denna finnes en hel mängd byggnader för kronans räkning, såsom de tre stora kasernerna för artilleriet, sjötrupperna och skeppsgossarna, flottans stora sjukhus samt boställen för varvet's högre befäl. En af våra bilder visar stationsbefälhåfvarens boställe, det s. k. Kungshuset, där konungen vid besök i Karlskrona har sin bostad.

En af Karlskronas sevärdheter är Blekinge museum, som är Sveriges yngsta länsmuseum. Det äges af Blekinge museiförening, stiftad den 21 januari 1899 på initiativ af länets d. v. landshöfding, greve G. Wachtmeister.

Tack vare uppmuntran från länets invånare och arbete af för föreningens uppgift intresserade, hafva samlingarna redan nu ett ganska stort om-

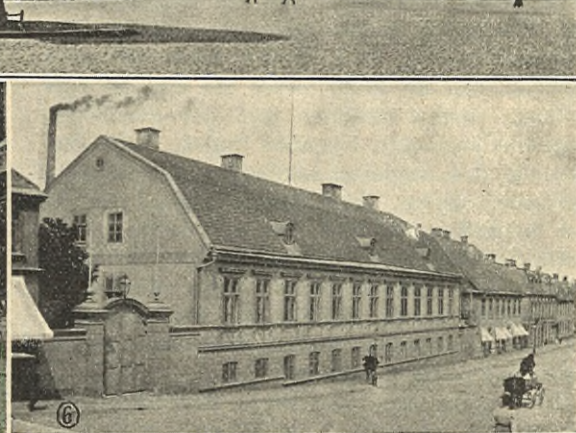
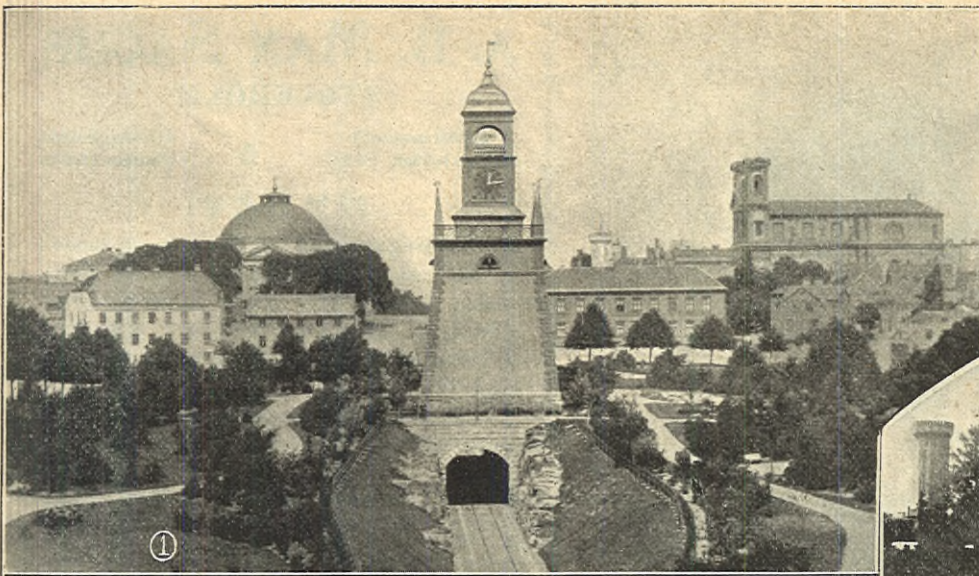
Nornans Familj-Symaskiner

äro erkända som de förnämsta.

★ Prydliga ★ Lättgående ★ Lättskötta ★
Syr finaste llnnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af maskinen. Syr knapphål, hälsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne. Fullständig undervisning. 10 års garanti.

Nornans Symaskins-Verkstad

6 Birger Jarlsgatan 6.

fång. Genom gåfva af den så att säga själfödda Blekinge Fornminnesförenings samling af vapen och verktyg från den förhistoriska tiden samt genom nya förvärf äger museet en synnerligen rikhaltig och typisk samling af dessa föremål, funna i Blekinge. Särskildt är samlingen af s. k. båtformiga yxor talrik.

Från kyrkor i Blekinge har museet fått med vederbörligt tillstånd emottaga som deposition ett betydande antal föremål, som legat och skräpat å vindar och dylika ställen, men nu, framdragna och rengjorda, äro glädjande vittnesbörd om forntida konstskicklighet. Såsom är att vänta, är samlingen af blekingska dräkter och andra föremål från Blekinge betydlig, men hvad museet äger af bl. a. keramiska och numismatiska föremål är väl värdt att beaktas.

Museet är inrymdt i en mycket lämplig lokal, nr 27 Amiralitetsslätten, och böra resande-er försumma att där göra ett besök. Ordförande i styrelsen är Blekinge läns n. v. höfding greve A. Wachtmeister. Närmaste vården om samlingarna handhafvas af intendenterna G. Quiding och G. Liljeberg samt sekreteraren K. von Feilitzen, som nedlagt mycket arbete på museets tillkomst.

Den, som besöker Karlskrona, bör ej heller underlåta att bese Quidings Blekingstuga. Liksom sin ägare hör den till hvad Karlskrona har mest populärt. Den har dock icke blott sitt kuriositetsvärde; den är ett litet stycke kulturhistoria, och ur den synpunkten torde den förtjäna, att några bilder från densamma framläggas för Iduns läsare.

Stugans skapare och ägare är handl. Gustaf Quiding, och dess skapelsehistoria går tjugu år tillbaka i tiden. Ett brottstycke af en gammal kyrkoskulptur, som han af en tillfällighet kom

öfver, väckte hans intresse för fornsaker, och detta intresse kom snart att rikta sig på en specialitet: minnen från allmogelivet i Blekinge i gamla dagar. Han började så småningom samla gamla möbler, husgeråd, kläder och smycken och kom härunder på den lyckliga idén att ordna denna samling till en interiör af en gammaldags blekingsbondstuga. Denna plan blef också med outtröttligt samlat och aldrig slappnande intresse fullföljd, och resultatet blef den trognaste och detaljrikaste folklifsbild i sitt slag.

Stugan är inrymd i det vackra Quidingska huset vid Ronnebygatan och ingår i hr Quidings trefliga och artistiskt inredda ungarlångväg, i hvilken ett rum blifvit särskildt anordnat för ändamålet. Det är en ryggåsstuga med en höjd på långväggen af fem fot, medan höjden till takåsen utgör tio. Sitt ljus får den dels genom ett litet fönster på ena långväggen, dels genom två takfönster, ett på vardera sidan.

Som vi se stugan, ter den sig i högtidsskick: de omålade väggarne äro täckta af bonader, och på hyllan öfver högsätet blänker husets förråd af tennsaker.

Ingången befinner sig på ena gafveln. Hylorna öfver och vid sidan om dörren upptagas hufvudsakligen af träsaker: fat, tallrikar och skedar samt stora stänkor.

Vid långväggen till höger ha vi först »karlabänken», fylld med halm och belagd med ett täcke. Så kommer en väldig kista af ek med järnbeslag; den är målad i den bekanta blåa färgen med röda rosor och bär årtal 1768, men är sannolikt betydligt äldre. På lockets insida är den smyckad med »kistebref» af jämförelsevis sent datum. Den utgör förvaringsstället för husets förråd af kläder,

BILDER FRÅN KARLSKRONA.

FOTO FÖR IDUN AF C. JANSSON M. FL.

1. AMIRALITETSHUSET MED KLOCKSTAPELN I FÖRGRUNDEN.
2. UTSIKT FRÅN KLOCKSTAPELN, TILL HÖGER KARLSKRONA ARTILLERIKÅRS KASERN.
3. UTSIKT ÖFVER ÖRLOGSVARFVET.
4. STORTORGET MED TYSKA KYRKAN OCH KARL XI-STODEN.
5. RONNEBYGATAN.
6. KUNGSHUSET.
7. INTERIÖR FRÅN BLEKINGE MUSEUM.

hvarjämte i den lilla lådan uppe till vänster, »läd-dikan», förvaras diverse »småpenaler».

Så ha vi ett gammalt skrin af skulpterad ek och därnäst, i vrån vid gafveln, den sparlakansförsedda sängen.

I vrån till vänster om ingången ha vi spisen; på spishyllan samt i hålen i spismuren finna vi allehanda husgerådssaker.

Strax vid spisen ha vi det lilla fönstret med sina små gröna rutor och sina balsaminer. Så kommer en soffa och så i hörnet ett trekantigt skåp.

Härintill ha vi högsätet, en soffa, försedd med ett täcke i rödlakan och framför ett rektangulärt bord af ek med vridna ben och hvars järnkappar på utdragslådan vittna om en aktningssvärd ålder.

I taket märka vi en serie bilder ur gamla testamentet, målade å en lång papperslänga och oemotståndligt komiska i sin trohjärtade naivitet. Något ofvanför finna vi å en annan länga de bekanta tio jungfrurna, i pudrade peruker och pösande krinoliner.

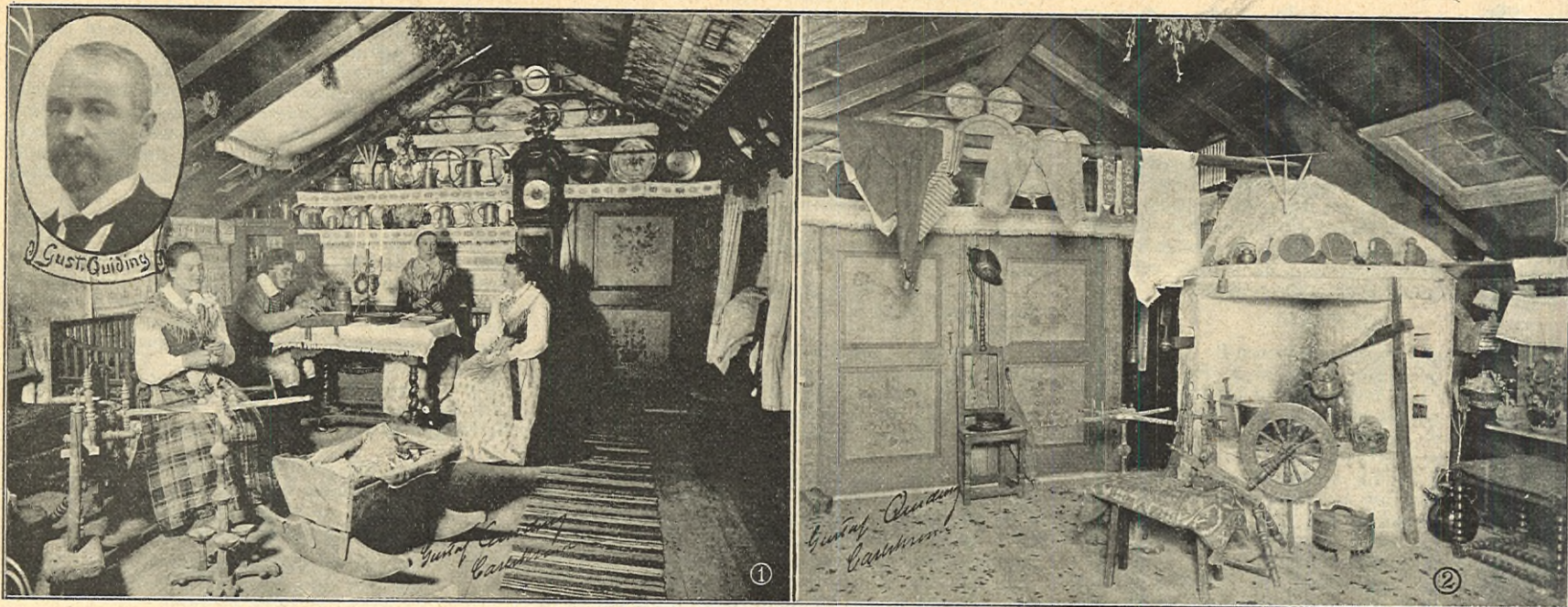
På andra sidan se vi inom glas och ram en särdeles kostlig framställning af de heliga tre konungars besök i Betlehem. Jungfru Maria i högst elegant soarédraht, bararmad och dekolleterad, och på knä framför henne de tre konungarne i generalsuniformer; i skarp motsats till legenden uppgifves trion bestå af Karl XIV Johan, Alexander I af Ryssland och Frans I af Österrike.

Öfver bordet framför högsätet är i taket fäst ett hvitt skynke med uppgift att återkasta ljuset mot bordet. Midt i taket hänger en löfruska, som också har sin praktiska uppgift. Här satte flugorna sig om kvällarne, och kort innan man gick till sängs, svepte man ett skynke om löfruskan och bar ut den.

På golvet finna vi vid spisen vaggan — med ett litet sött barn i — spinnrocken och nystvindan samt en ställning för uppbärande af de torrvedssticker, som användes till bränsle.

Härmed ha vi tagit en öfverblick öfver stugan. Om ni någon gång besöker Karlskrona, så bör ni inte försumma att gå upp och bese den. Den förevisas när som helst mot en obetydlig afgift, som går till något välgörande ändamål. Tills vidare kan ni af vidstående illustrationer få en rätt god föreställning om den; de äro utförda efter fotografier och framställa två interiörer af stugan från olika sidor.

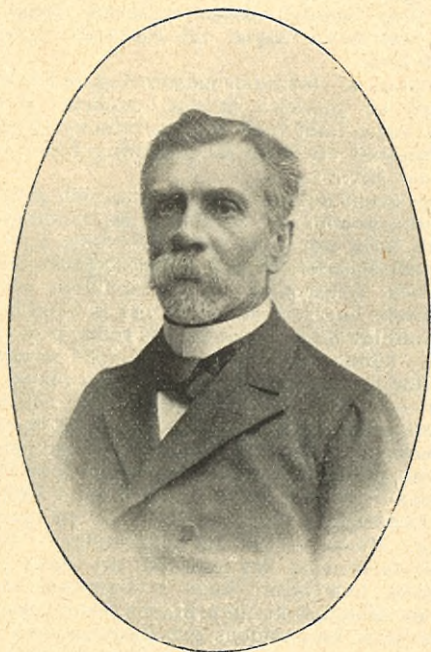
Bland Karlskronas omgifningar kan särskildt nämnas den synnerligen vackra barrskogsplantering, vanligen benämnd Tallet, som ligger strax utanför staden och är mycket besökt om sommaren.

INTERIÖRER FRÅN QUIDINGS BLEKINGSSTUGA I KARLSKRONA. A. H. AHLFORS FOTO.

Längre bort ligger det härliga Nettraby, genomflutet af Nettrabyå, hvars fagra stränder äro vida beryktade.

VÄSTERNORRLANDS LÄNS NYE HÖFDING.

G. M. U. RUDEBECK. FLORMAN FOTO.

I FÖRRA FREDAGENS konselj utnämndes till landshöfding i Västernorrlands län häradshöfdingen i Fryksdals domsaga i Värmlands län G. M. U. Rudebeck.

Den nyutnämnde landshöfdingen är född i Stockholm den 1 april 1842. Efter 1866 avslutade juridiska studier utnämndes han 1868 till vice häradshöfding och blef 1870 länsnotarie i Värmlands län, inom hvilket han alltsedan haft sin verksamhet. Efter att under åren 1873 till 1881 ha varit auditor vid Värmland fältjägarekår utnämndes han sistförmälda år till häradshöfding i Fryksdals domsaga. Samtidigt har han drifvit jordbruk såsom godsägare såväl inom Värmlands län som i Småland.

Hr Rudebeck har sedan 1891 varit ledamot af riksdagens första kammare, i hvars förhandlingar han tagit en framstående del. Han har efter hvarandra tillhört bevillnings-, lag- och konstitutionsutskotten och har inom det sistnämnda beklädt posten såsom dess ordförande. Det torde under sådana förhållanden knappast behöfva erinras om att han varit en af första kammar-högerns pålitligaste, liksom han varit en af dess mest använda krafter.

UR DAGSKRÖNIKAN.

200-ÅRS DAGEN AF ASTRONOMEN ANDERS CELSIUS födelse inträffade den 27 dennes och celebrerades med en enkel minnesfest af K. Vetenskapsocieteten i Uppsala universitets aula.

Anders Celsius, som föddes i Uppsala, utnämndes 1730 till astronomie professor, hvarefter han företog en flerårig utländsk resa med hufvudändamål att grundligt studera Europas mera framstående observatorier.

I Rom, där påfven åt honom upplät sitt stora galleri på Monte Cavallo, anställde han optiska experiment och utrönte bl. a. att solen har ett 320,000 gånger starkare sken än månen och att hon på sin middagshöjd skiner med ett 130 gånger starkare ljus än vid synranden.

I Paris deltog han i en tvist, som då lifligt sysselsatte de lärde, nämligen angående jordens verkliga skapnad, och enligt hans råd anställde man samtidigt två gradmätningar, en vid ekvatorn och en i polarkrakterna. Genom dessa undersökningar utröntes, att jorden ej är klotrund, utan, såsom Newton förut påstått, afplattad vid polerna.

Efter sin återkomst till Uppsala yrkade C. på uppbyggandet af ett observatorium därstädes. Medel anslogos och Uppsala observatorium, det första i Sverige, blef färdigt 1740.

C. var bland de förste, som fäste uppmärksamheten på den s. k. landhöjningen, som vid denna tid ansågs bero af en vattenminskning.

Nu är hans namn mest förbundet med den af honom föreslagna 100-gradiga termometern — Cel-

sus' termometer — som i vår tid är den för vetenskapliga ändamål öfverallt brukliga.

FRÖKEN AMY NORBERG, föreståndarinna för abnormskolan »Caroline von Vegesacks minne» å villaegendomen Carlsvik invid Södertälje, afled för några dagar sedan därstädes.

Det är en ovanligt vacker lifsgärning fröken Norberg har bakom sig. Hon har nämligen varit med alltifrån skolans början år 1886, då den grundades på en frikostig donation af friherrinnan Caroline von Vegesack. Förutom skötseln af hushållsökonomin har hon haft den viktiga uppgiften att vara de vanlottade barnens lärarinna och fostrarinna, åt hvilket svåra kall hon ägnat sig med aldrig tröttnande omsorg och uppoffrande kärlek.

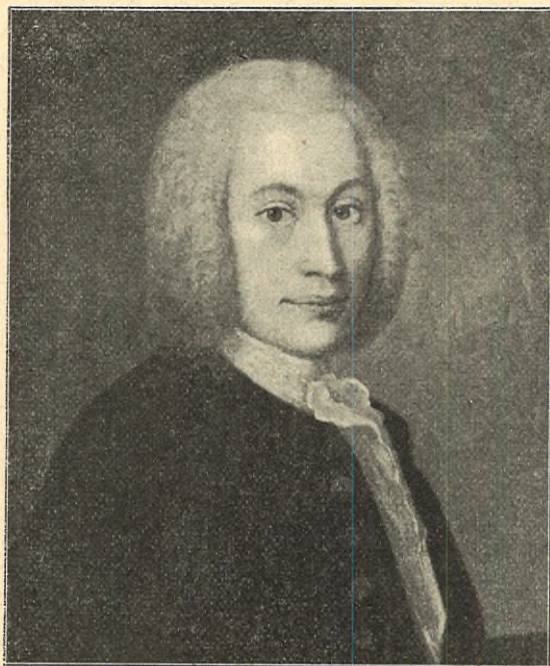
AMY NORBERG.

DROTTNING SOFIAS FÖRENING, som bildades här under förra året med uppgift att utbilda sjukvårdspersonal, afsedd att i fredstid verka för sjukvården inom de olika landsdelarna, med förpliktelse att i krigstid ställa sig till den militära sjukvårdens förfogande, har i dagarne utsändt en skrivelse till k. m. ts bef. i de olika länen med anhållan om medverkan. Då en del landsting beslutit anställa aflönade sjuksköterskor, söker föreningen rättigheten att förfoga öfver dessa sköterskor, mot det att föreningen förmedlar och bekostar en ytterligare, mera mångsidig utbildning för en del af de i landstingens tjänst anställda distriktsköterskorna samt bidrager till dessas pensionering, ett verksamt medel att fästa dessa personer vid sina platser under en längre följd af år.

Föreningen har redan satt sig i förbindelse med Diakonissanstalten samt Sofiahemmet, och öfverenskommelse har redan träffats med Sofiahemmet, hvilket ställer en viss, år efter år talrikare kontingent till föreningens förfogande i händelse af krigsutbrott.

Glöm ej

att i god tid insända Eder anmälan till Hela Sveriges Nyårsönskningslista. Se närmare härom i Idun n:r 46!

ANDERS CELSIUS. EFTER ETT OLJEFÄRGS PORTRÄTT PÅ VETENSKAPSAKADEMIEN I STOCKHOLM.

Korrespondenten R—s—s har i ett antal landstidningar under rubriken »Spiritistraseriet, analys af en troendes framställning» riktat ett angrepp mot fru Gabrielle Ringertz' uppsats i Idun nr 46. Då det för författarinnan ställer sig omöjligt att i hvarje särskildt blad, som infört R—s—s' angrepp, bemöta detsamma, ha vi icke velat förvägra henne plats i Idun för följande

GENMÅLE.

Framför mig ligger signaturen R—s—s' »Stockholmsbref» i tidningen Småland af den 21 november, i hvilket han behandlar »spiritistraseriet» och ger oss »en analys af en troendes framställning».

Som denna »troende» till min oändliga häpnad tycks vara jag, ber jag Eder, herr redaktör, att i Idun bereda plats för nedanstående rader.

R—s—s' sätt att uppfatta min artikel är en slående illustration af den ofta fatala förmåga, vi äga att se allt, hvad som möter vår blick, i den färg, vi personligen föredraga.

Fåfängt har jag sökt i min artikel i Idun af den 16 november efter ett ord, hvori jag gett till känna att jag är en troende spiritist.

Det finns blott en sak, som kan förklara denna R—s—s' uppfattning, nämligen att han icke nu gifvit sig tid att från sin långt öfver »halfbildningens filosofi» upphöjda ståndpunkt taga del af den enkla ordalydelsen i min artikel.

I den har jag nämligen mer än tydligt sagt mig betvifla, att herr Peters står i samband med några andar: »männe dessa medier icke suggerera sig själfo, att andar tillföra dem det egendomliga vetande» etc. Är detta icke klara ord?

Däremot anser jag mig icke ha rättighet antaga, att herr Peters är en bedragare, hvilket han ju vore, om han icke själf trodde sig vara öfvertygad om att besitta sin tankeläsningens förmåga genom andarnes hjälp.

Trots sina stora ord och öfverlägsna filosofi, hvilken tycks bestå i att förneka allt, som icke kan förklarar, lär herr R—s—s dock icke kunna övertyga mången i våra dagar om, att det icke finnes oändligt många underbara fenomen till i världen, hvilka nog helt säkert en gång vetenskapen skall belysa.

Om nu ett af dessa fenomen kallas tankeläsning eller psychometri eller »retrospektiv kraft» kan vara likgiltigt, synes mig, för så vidt att man endast erkänner, att detta fenomen existerar.

Om R—s—s tycker om att tänka sig, att framtidens mer utvecklade clairvoyance skall användas till sällskapslekar, så à la bonheur! Jag å min sida föredrager att tro, att om vi nått den högre ståndpunkten att allmänt vara tankeläsare och clairvoyanter, denna utveckling skall vara oss nyttig annat än till lek.

R—s—s säger vidare, att eftersom mr Peters slående beskrifvit en levande människa, hans anspråk på att se afidna personers andar äro kullkastade, och att den retrospektiva kraft jag talar om går samma väg, eftersom den levande fadren ju ej kunde som ande vara närvarande.

Af hvad orsak, om jag får fråga?

Om mr Peters verkligen besitter förmågan att öfvervinna de hinder, hvilka begränsa vanliga människors blick, hvarför skulle han då icke kunna för sin inre syn framkalla lika väl en frånvarande levande som en affiden och skildra episoder från dennes förflutna tid? Hvarför skulle han med andra ord ej skåda in i den värld af osynliga ting, hvilka, genom att en gång ha varit till i jordisk måtto, fått bestånd och i evighet komma att bestå som verkligheter?

R—s—s söker förklara bort den beskrifning mr Peters gaf mig öfver min far på så sätt, att jag genom »min flytande engelska» skulle förrådt till hvilken nationalitet min far hör. Min far är emellertid tysk, ej engelsk, och af hvilken naturlig orsak en främmande person som detta medium skulle kunna ha reda på min i utlandet bosatte faders intressen och lefnadsvanor är mig oförklarligt.

R—s—s vill heller alls icke fästa något afseende vid, att jag i början af min artikel sagt, att jag blott enkelt och sannt ämnar relatera, hvad jag på seancen sett och erfarit.

I den af mig berättade episoden om barnet, som dött i difteri och haft konvaljer på sin kista, vill R—s—s alltså nödvändigt se min trosbekännelse som spiritist. Det blir nästan löjligt! Likaså vill han ej ens med mig draga på munnen åt den verkligen lyckade episoden om den bortglömde vännen, utan tager au grand sérieux min förhoppning om, att minnet åter skall vakna

i den glömske kafévännens själ. En smula sinne för oskyldig humor, bäste R—s—s, om jag får be! Det är bestämdt bristen därpå, som gör er så hätsk och som förvänder synen på er!

Jag har nu här upprepat, hvad jag redan sagt i min artikel i Idun, och mina ord tyckas mig vara tydliga om än ej hätska. Spiritismen synes mig vara osund och långt ifrån att ha velat göra någon som helst propaganda därför, har jag sagt mig hysa den bestämda åsikten, att vi göra bäst i att stäffa vår nyfikenhet och hellre syssla med detta verklighetslif, som enligt min tro med afsikt af försynen blifvit omgivet med öfverskådliga murar.

»Fru R. tar saken mycket allvarligt; skämt undanbedes», säger R—s—s vidare. Ja, alldeles afgjordt!

Prinsessan Karadja har mig veterligt icke inbjudit någon af pressens representanter. Däremot ha flera af dem, och bland dem äfven undertecknad, anhållit att få öfvervara en seance.

Detta faktum tycker jag borde vara mer än talande. Man tränger sig icke in i en persons privata lif för att sedan på ett mer eller mindre otillständigt sätt skildra och kritisera, ja, ropa ut som bedrägeri, hvad man där sett och erfarit, ty R—s—s lär ej kunna bestrida, att i dessa tankefritens dagar bör hvar och en få ha sin egen tro, utan att för denna tros skull okvädas eller förhånas, allra helst då man »tror» inom sin egen salongs slutna dörrar.

Stockholm, den 22 nov. 1901.

GABRIELLE RINGERTZ.

DEN ymniga växtlighet, som just nu — medan naturens lif som djupast slumrar — på litteraturens fält står i högsta flor, och genom hvilken det är en bokanmälares dagliga lott att vandra fram, är sammanväfd af mångahanda element. Ser man ut öfver vidderna, blir nog totalintrycket den maskinsådda gräsvallens jämnstruktura grönska, här och där med ett afbrott för någon doftlös lyxblomma i prunkande färger, någon själfmedveten nyttighetsväxt med frodig kål eller rent af en tufva ogräs med snärjande refvor. Men som man skrider vägen fram, kan det hända, att midt igenom den kvafva värmen med sin tunga grönfoderatmosfär plötsligt ens ansikte träffas som af en fin, svalkande luftström och af en doft med en egen genomträngande karaktär. Ovillkorligen hejdar man sina steg och vänder spanande blicken åt sidan — och se där vid väggkanten, halft undanskynd måhända af den öfriga vegetationen, upp täcker man då den förnäma blomman, hvars själ hade sin egen ton, som förmådde klinga igenom alla de andra dofternas samlade buller. Det kan vara en blå liten kalk, blyg och oansenlig vid första ögonkastet; det kan också vara en blodfull ros i flammande glöd; men ehvad det nu är, skall den blomman bild stå levande kär för ens minne, långt sedan sommarens öfriga bilder förbleknat, och i stilla stunder skall man åter och åter förnimma genklang af dess själs röst i sitt eget inres »allra heligaste».

Några sådana lifsvandringens utvalda blomster äro många bland de »Svarta rosor och gula», den geniale målaren och skalden Ernst Josephsons dikter, som i dagarna utkommit i en samlad upplaga på C. och E. Gernandts förlag. Gustaf af Geijerstam har försett dem med ett varmt känt förord, där han framhåller de tvänne karaktäristiska sidor af Josephsons diktarkynne, som springa en hvar i ögonen: det passionerade, lifskraftiga renässansdraget, målarens starka känsla för form och färg, som kommer till synes i hans dikter från södern såsom i »Tjurfäktning», »Kyrkfest i Sevilla» m. fl., och det blida vemodet hos drömmaren med barnasinn, som tager sig ett icke minst märkligt uttryck i hans tabrika dikter om och till barn. Särskildt denna grupp af dikter, främst att nämna de två serierna »Till lilla Gelly, när hon låg sjuk» och »Annas sagor», skall tillförsäkra den älskvärde sångaren en hjärteplats hos de moderliga läsarinne, som måhända någon gång kunna skygga tillbaka för de dityrambiskt djäriva anslagen i fullblodssånger sådana som »Liten faun födes» eller »På Tavernan».

Den starka personlighetens doft, som strömmar en till mötes ur Ernst Josephsons dikter, låter sig visserligen knappast förnimma ur Annie Quidings, af Svenska akademien prisbelönade dikt »Bröderna», som äfven nyss utsändts från Hugo Gebers

förlag. En vidhjärtad idealitet och en betydande skaldisk gestaltningens förmåga ha dock förenat sig att göra ett erkännansvärdt konstverk af denna skildring i bunden form af tvänne bröder, dem lifvet och deras innersta lifsåskådning tvungo »att skilda vägar vandra», ehuru hjärtats band så ömmande smärtsamt knöto dem tillsammans. Särskildt äro bilderna från deras gemensamma barndomshem i den gamla sydtyska medeltidsstaden tecknade med känslig finhet och levande åskådighet.

»Det klingar» heter en samling dikter af Fredrik Nylander, den unge skalden och novellisten, som ej torde vara någon främling för Iduns läsekrets (Nilsson och Berglings förlag). I välformade strofer, af en viss ungdomligt käck rytm och klang, besjunger han »Hafvet», sin kära västkusts haf, barndomshemmet, »Den gamla herrgården», vid en af dess djupa fjordar och — i afdelningen »Mor» — med en underton af blidt vemod den älskade bortgångnas minne, hennes, hvars sista hviloläger han tecknar i dessa gripande enkla ord:

»Du låg på din bädd så stilla,
du hemmets fagraste lycka.
Du gått ur all världens villa
att själfva himmelen smycka.

Nu var du oss undanglidnen,
nu gick du i ljusa vägar.
Vi gråto, vi barn af tiden,
vi gråto förutan tårar.»

Af samme författare ha äfven utkommit de två små verspjäserna »Villa Careggi» och »Vindrufvor», hvilka, som bekant, med bifall gått öfver Dramatiska teaterns scen.

C. D. af Wirsens diktsamling »Vid juletid», med illustrationer af Jenny Nyström, har på Hugo Gebers förlag utkommit i en ny upplaga till ett betydligt nedsatt pris, så att den nu häftad kostar endast kr. 2 emot det tidigare, jämnt dubbla beloppet, i elegant band kr. 4. Det bör ej heller vara något tvifvel om, att de djuptänkta, hjärtevarma och formfulländade dikterna därigenom komma att finna vägen till tusentals jubord i svenska hem.

En annan af vårt lands mästersångare har äfven tänkt på en julgäfva åt alla beundrare af hans utsökta konst, i det Carl Snoilsky från nyssnämnda förlag utsändt ett häfte översättningar af Goethes »Visor och dikter».

På gränsen mellan versbuckerna och prosabeställerna genom sin otvungna, än rimmade, än obundna form står Karl-Erik Forsslunds nya bok »Storgårds-blomster, en ung faders dagbok» (Wahlström och Widstrands förlag), hvilken, som ju redan titeln angiver, äro för oss in i det lyckosälla, landligt äkt-svenska hem, vi redan från »Storgården» känna och älska. I en serie intagande små tafvor ur hvardagslifvet inom detta hems fyra väggar och ur natursvärmeriet i skog och mark där rundt utom, allt inom kretsloppet af ett år, målar författaren ett ungt föräldrapars ljusa nutidslycka och förhoppningsfulla framtidsdrömmar med färger så strålande varma, att de borde kunna locka de mest förhårdade ungtalssjälar ut på genaste friarstig. Dock — väl till märkandes — för de arma stadsborna är det icke lönt att tänka på hr Forsslunds hemlycka; hans evangelium är ett Rousseau-Almquistiskt naturlif, och för oss, som äro bundna inom »storstadens grå kasernmurar» återstår intet annat än att köpa hr Forsslunds böcker och — resignera! Men är ändå inte detta en smula ensidigt, älskvärdaste unge egoist?

Under rubriken »När och fjärran» har Birger Mörner sammanfört ett antal skisser med dels svenska, dels italienska motiv. Formen är för det mesta ytterst koncis, men genom stämningens intensitet och den konstnärliga behärskningen i utförandet uppnås mångenstädes på några få korta sidor en vida starkare verkan än af de utförligaste detaljskildringar. Sådana små pärlor af knappordig berättarkonst som exempelvis »Ringens», »Två människor» m. fl. äro ganska ovanliga i svensk nutidsdiktning, som gärna vill låta färgerna »flyta ut» i sin käuslo- och stämningssmålning. (Wahlström och Widstrands förlag.)

Genom Fritzes k. hofbokhandel har utgifvits en serie »Blomsterstudier till tjänst för flickskolor, tekniska skolor och mönsterritare» af teckningslärarinnan fröken Elisabet Björck. Tekniska skolans rektor har varmt anbefallt de vackra, i ett enkelt stiliseradt manér hållna studierna som »särdeles talangfullt utförda», och äfven utom skolan torde de kunna blifva till ledning och gagn i de nutilldags så talrika hem, där konstnärlig dekorativ utsmykning i en eller annan form af slöjd bedrivs.

J. N—g.

JOHN V. LÖFGREN & C:o,

Stockholm, Fredsgatan 18
Rekommenderas för inköp af Siden- och Ylleyger till julen.
Blusliftyger i siden och ylle, nyaste mönster och färger.

TEATER OCH MUSIK.

GIACOMO PUCCINI.

EN NY ITALIENSK TONSKALD PÅ SVENSK SCEN.

SEDAN PIETRO MASCAGNI med sin »Cavalleria Rusticana» och Leoncavallo med »Pajazzo» banade väg för den italienska verismen å vår lyriska scen, har ingen annan nyitalienskt kompositörs verk nått oss förrän nu Giacomo Puccinis berömda opera »Bohème», som i går fredag upplefde sin premiär på svensk botten.

Operans handling är hämtad från fransmannen Henry Murgers klassisk vordna skildring »Scènes de la vie de bohème», hvilken utgör en liffull, ömsom glädlig, patetisk och vemodig målning af fattiga parisiska skriftställares och konstnärers äfventyrliga lif.

Att döma af den enhälliga framgång operan rönt i Italien och senare på skilda håll i Tyskland, har Puccini i sin musik lyckats finna originella uttryck just för den vemodsblandade glädje, det bizarreri och det godmodiga lättsinne, som utgöra verkets hufvudsakliga lynesdrag.

Vi skola i ett följande nummer återkomma till ett omnämnande af operans framställning å vår lyriska scen.

Giacomo Puccini föddes i staden Lucca den 22 juni 1858. Innan han genom »La bohème» nådde sin nuvarande berömmelse som en af det unga Italiens talangfullaste tonsättare, hade han komponerat och fått uppförda bl. a. operorna »Edgar» (Milano 1889) samt »Manon Lescaut» (Hamburg 1893). »La Bohème» uppfördes första gången i Turin 1897.

Den här meddelade bilden af tonsättaren är en reproduktion efter ett af honom skänkt porträtt till vårt Musikhistoriska museum; originalet bär hans egenhändigt skrifna namnteckning samt ett par likaledes med hans egenhändiga piktur skrifna takter ur »La bohème».

I sammanhang härmed kan nämnas, att museet tillföre haft förmånen mottaga i gifva porträtten af två andra italienska tonsättare, nämligen G. Verdi och Arriga Boito, likaledes försedda med deras respektive namnteckningar.

KUNGL. TEATERN hade här om aftonen åter att bjuda på en debutant hr R. Strandberg som Valentin i »Faust». Hr S., som är en telning af den kända sångarsläkten, besitter en utpräglat lyrisk, ganska behaglig, men något vek baryton, som han i det hela sköter med god smak, churu den nog kommer till korta i de starkare dramatiska momenten. Plastik och mimik äro ännu allt för obehärskade, men vittna om samvetsgranna stäfvanden, som kanske hafva »framtiderna för sig». Publikerna var som vanligt öfverseende och välvillig.

DRAMATISKA TEATERN bjöd på onsdagen f. v. på ett nytt program i samband med intendenten Personnes 25-årsjubileum som skådespelare. Hufvudnumret utgjordes af ett 4-akts-lustspel »Omöjligast af allt» af den produktive spanske författaren Lope de Vega (1562—1635), hvilken uppgifves hafva skrivit ej mindre än 2,200 stycken för scenen. Det nu föreliggande lustspelet har af hr Personne bearbetats för den svenska scenen, och han utförde själf däri med stor framgång den fiffige betjänten Ramons roll. Stycket har visserligen ett visst konsthistoriskt intresse och är som scenisk produkt rätt fyndigt hopkommet. Det förefaller dock främmande och föråldradt och torde ej blifva långlivadt härstädes. Utförandet var i allmänhet rätt godt, men företedde nästan genomgående betänkliga brister i afseende på versens framsägning. Uppsättningen var vacker med nya dekorationer af Grabow. Vid styckets slut blef jubilarerna föremål för en välförtjänt och synnerligen entusiastisk hyllning, hvilken yttrade sig i en otalig mängd blommor och lagerkransar, som till slut nästan upptog halfva scenen. Bland publiken, som till sista plats fyllde salongen, märktes konungen, prinsessan Ingeborg och prins Eugen.

Som förpjas gafs en 1-akts-komedi »Skärmytslingar» af den danske författaren Gustaf Wied, en ypperlig hvardagsinteriör, som genom fröknarna Ahlanders och Bäckströms förträffliga återgifvande af de båda tanterna satte publiken i den bästa stämning.

En halftimme efter föreställningens slut samlades Dramatiska teaterns personal jämte en hel del utomstående å scenen, dit de inbjudits på supé af jubilarerna, som här ytterligare blef föremål för den hjärtligaste hyllning både på vers och prosa. Efter att hafva hälsat gästerna välkomna och utbragt ett lefve för h. mt konungen, höll han ett af både allvar och humor kryddadt tal, i hvilket han frambar sin tacksamhet till Dramatiska teatern, till publiken och kritiken samt slöt med att fördela aftonens honom tillerkända recett mellan Svenska teaterförbundet, Svenska publicisternas understödsförening och Teaterarbetarnes sjuk- och begravningskassa, så att de båda förstnämnda hvardera fingo 1,000 kr. och den sistnämnda 200 kr. Efter supén vidtog en animerad dans, och den angenäma festen slöts först mot morgontimmarna.

KONSERTER. Ett franskt konstnärspår uppträdde härstädes i förra veckan, nämligen sångerskan fröken Eléonore Blanc och pianisten Lucien Wurmser. Båda visade sig vara bekantskaper, väl värda att göra. Fröken B. förfogar öfver en stor och klangfull sopranstämma, synnerligen väl utbildad och som hon förträffligt förstod att använda. Hon sjöng med stor framgång och under lifligt bifall kompositioner af Gluck, Fauré, Berlioz, Franck, Délibes och Massenet samt extra Peterson-Berger. Herr Wurmser förfogar som pianist öfver en teknik, som i anslaget ej är alldeles ofelbar, men som i passager o. dyl. verkar nästan bländande. Föredraget står dock i djup och förståelse betydligt efter t. ex. Risler, som nyligen konserterat härstädes. Hr W. utförde kompositioner af Schumann, Chopin, Scarlatti och Liszt samt en ny sonat, e-moll, af Emil Sjögren. Denna var synnerligen intressant. Om första satsen måhända föreföll litet orolig, så verkade de båda andra så mycket mera anslående, särskildt adagiot med sina nordiska motiv. Det väckte ock det lifligaste bifall, och tonsättaren, som själf tjänstgjorde som notvårdare, blef jämte pianisten flere gånger inropad. Publikerna, hvaribland märktes hertiginnan af Dalarne och prins Eugen, var ganska talrik.

HYLIN'S Lanolin-Glycerin-Tvål

i stänger.

Mild och välgörande för huden.

Hylin & Co:s F. A. B. Stockholm.

— Fru Anna Norrie gaf i fredags ytterligare en soaré i Vetenskapsakademien inför en fulltalig publik, som äfven denna gång till fullo senterade hennes utmärkta föredrag, särskildt af de båda sista afdelningarna på programmet. Bifallet var här entusiastiskt och framkallade såväl omtagningar som extranummer.

VASATEATERN har vänt på fjärdingen och fått upp Johan Strauss' operett »Zigenarbaronen», en gammal bekant för hufvudstadspubliken sedan 15 år tillbaka.

Operettens text får räknas till de mera intetsägande, för att ej säga de ledsammare, men musiken, byggd på ungerska motiv, tillhör i stället det bättre inom genren, hvadan det blir tonsättarens förtjänst, att man kan konsumera alla tre akterna utan nämnvärda gäspningar.

Hr Schücker är en både käck och varm zigenarbaron, som sjunger vackert och samtidigt slösar med sina röstresurser, som om han lefde i den sälla tron, att det går lika lätt att reparera en forcerad tenor som att sätta lappar på en trasig rock.

Som svingödaren Zeupan är hr Strömberg skyldig både hr Ranft och publiken att vara rolig, och att han samvetsgrant inlöser denna sin skuld, beror uteslutande på hans egen goda betalningsförmåga, ty rollen i och för sig är så fri från komik som ett nyfödt barn från synd.

På kvinnolinien utmärker sig särskildt frkn Keyser för värdad sång och värdadt spel.

FRÖKEN KEYSER SOM SAFFI.

HR STRÖMBERG SOM SVINGÖDAREN.

Operetten är uppsatt med mindre vanlig prakt och stilkänsla och går särdeles jämnt, hvadan repisen helt säkert har framtid för sig.

Köp Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och kulört från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoalletter och till blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

HENRIK GAHNS MANULIN,

ny glycerinpasta för hudens skydd och vård i tuber à 50 öre st.

Säljes hos Louise Blomberg, Vesterlånggatan 39; C. F. Dufva, Drottninggatan 41; Elin Edlund, Drottninggatan 63; Fanny Gelin, Malm-torgsgatan 5; Selma Häggfönd, Hamngatan 38; Ant. V. Nording, Biblioteksgatan 11, m. fl. parfym- & tvålbutar.

små chalottenlökar, 2 äggulor, curry-pulver efter smak, salt, cayennepeppar; frikadeller eller fiskfärstärningar.

Beredning: Rotselleriet och löken ansas på vanligt sätt och kokas mjuka i buljongen. Buljongen silas, påsättes åter och afredes med äggulorna. Currypulver efter smak tillsättes, dock så mycket att soppan får vacker, gulgrön färg. Soppan afsmakas med salt och cayennepeppar samt serveras med fiskfärstärningar, frikadeller eller med jordärtskockor, palsternackor och bitar af det kokta rotselleriet.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinnan: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 1—7 DEC. 1901.

Söndag: Soppa med curry; kokt gös med smör och ägg; stekt hare med salader; plommo-kompott med gräde och bakelser.

Måndag: Soppa på vildt; fiskpudding med bakelser.

Tisdag: Grytstek med potatis; blåbärs-soppa.

Onsdag: Tisdagssoppa; stekt gädda med potatispuré.

Torsdag: Ärtor med fläsk; beignet-soufflé.

Fredag: Kåldolmar; vinsoppa.

Lördag: Smågrisar med potatis; äp-pelsoppa.

RECEPT:

Soppa med curry (f. 6 pers.). 2 lit. buljong, 1 medelstort rotcelleri, 2

Göteborgs Kexfabrik.

Specialitet:

Finare kvalitéer.

de till hårdt skum slagna äggvitorna. Massan hülles i en smord och brödbeströdd form och gräddas i vattenbad i ugn omkr. 1 half tim. Puddingen serveras med champignon- eller kräftsås eller ock med skiradt smör.

Tisdagssoppa (f. 6 pers.). 4 änsk. pärlgryn, 2 lit. spad af kokt fläsk eller salt kött, 1 fjärdedels kålrot, 2 morötter, 1 palsternacka, 1 bit rotselleri, 1 half lit. potatis, 1 msk. mjöl, 6 dcl. mjölk, salt, peppar.

Beredning: Grynen sköljas och påsätts i det kalla spadet att koka nästan mjuka, hvarefter de ansade och i strimlor skurna rotsaker samt de i skivfor skurna potatiserna iläggas. Då dessa äro kokta, afredes soppan med mjölet, utrördt med den kalla mjölken, hvarefter soppan får koka 10 min. och afsmakas. Önskas soppan finare, vispas 2 dcl. gräde i soppskålen.

Beignet-soufflé (f. 6 pers.). 50 gr. smör, 75 gr. mjöl, 1 dcl. vatten, 3 ägg.

Beredning: Smör och mjöl sammanfräsas, vattnet påspädes och smeten får koka tills den släpper pannan. Då mesta hettan afgått, iröras äggen ett i sänder. Sist tillsättes sockret och

af smeten formas små runda bullar, som gräddas i ordinar ugnsvärme. De uppläggas på fat o h serveras med sylt.

Smågrisar (f. 6 pers.). Ett och 1 fjärdedels kgr. benfritt kalkkött af steken, 1 hg. späckfläsk, peppar, salt, 1 o. 1 half msk. smör, 1 half kkp. kokande vatten, 2 kkp. mjölk.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten och skäres i skivfor, hvilka bultas lätt. Skifvorna späckas därefter hvardera med trene fläskstrimlor samt kryddas. De brynas därpå i smöret, det kokande vattnet jämte mjölken påspädes och anrättningen får koka med slutet lock, tills köttet är mött. Köttet serveras på karott med säsen öfver.

Anm.: Om så önskas, kan säsen afredas enligt allmänna regler för säser.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att ä denna afdelning erhålla fria läkareråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

RURIK 1) och 3). Se svar till Nicke och till Svea i n r 8. 2) Se svar till Lilla syster i n r 4.

OROLIG LITEN EN. 1) Det är ju ej omöjligt, att detta, så som här skulle vara fallet, kan inträffa ett par veckor tidigare än eljes. 2) Se svar till Tacksam flicka i n r 3.

OROLIG FÄSTMÖ. Troligen blott rent tillfälligt och i så fall utan betydelse. Fortfar det, bör ni låta undersöka er urin.

MIA. Se svar till Kajsa S-r i n r 4.

KARLS MAMMA. Om utsiktarna kunna vi naturligtvis ej yttra oss. — I Stockholm d r O. Håkansson, prof. Key-Aberg m. fl. Men nog finnas väl äfven i Helsingfors specialister på detta område.

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

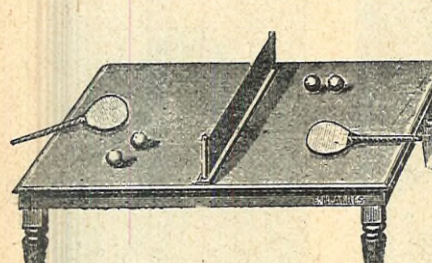
FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att ä denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

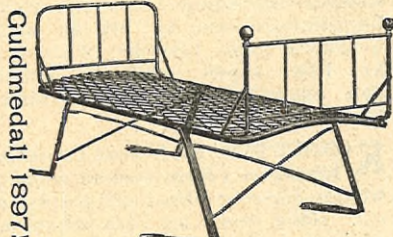
N r 729. Undertecknad vore tacksam för ett godt råd af kompetent person att förekomma för tidiga rynkor. Mitt skinn är mycket fint och ömtåligt och har fallenhet för att bli rynkigt, särskildt under ögonen. Jag behöfver något, som gör skinet starkt och som återger det sin naturliga saft. Hvad är bäst att tvätta sig med: kallt vatten, söt mjölk eller afkok på hafregryn? Tvål eller mandelmjök? Hvad för slags tvål? Det är här alls icke fråga om hyns behandlande, hvilket är en bisak, endast skinnets bevarande mot rynkor. Har hört sägas, att alla medel, som göra hyn fin och klar, förslappa skinet. Var god och gif adress på någon skicklig ansiktsspecialist eller någon bok, som afhandlar detta ämne.

Ung fru.
N r 730. Skulle någon vilja gifva anvisning på något kloster i Tyskland eller Frankrike, där en ung flicka för billigt pris kan få lära sig språket? Har hört att det skall vara mycket billigt i kloster, men känner ej till något.

Tacksam.
D r — d. N r 731. Skulle någon vilja gifva

“Ping Pong”
det så mycket omtyckta
Bords-Tennis
Spelet
komplett i kartong kr. 7,50
JOSEPH LEJA,
STOCKHOLM.

3,000 st. realiseras!
REX är den för sitt pris bästa järmsäng som finnes. Lätt och stark med ram af 25 mm. stålror och med botten af fjädrande stålträdsflätning och spiraler. Storlek 190x75 cm. Erbjuder bekväm bädd. Kräver ringa sängkläder. Hopfallbar. Synnerligen lämplig för sommarställen, gästrum, hoteller, badorter, som domestiksäng etc. — Sändes fraktfritt till hvarje direkt järnvägs- eller ångbåtsstation i Sverige mot förut insänd likvid.
Priset för Rex 1 (som illustr.) Kr. 16,50.
» » Rex 2 (utan messingsornament och med lägre gafflar, eljest lika) » 13.—
Återtages, om ej till belåtenhet.
Stockholms Järnmöbelfabrik. Stockholm.

Senaste nyheter
af
Kapp- och Promenaddräktstyger
för säsongen finnas i lager hos
Ernst Heurlin,
NORRBRO, STOCKHOLM.

Dam-konfectionen
72 Drottninggatan 72.
Rekommenderar stort välorteradt lager af
Bluslif, Underkjolar m. m. m. m.
Moderna Blusar af helsiden från kr. 9 pr styck.
Stort sortiment af Sidenväskor från kr. 2 pr styck.
Beställningar utföras skyndsammast.
Välsittande arbete. Order till landsorten prompt mot efterkraf.

D. J. ELGÉRUS
Fabriks- & Handels-Aktiebolag, Örebro.
Färgeri & Kemisk Tvättanstalt
för Dam- & Herr-Garderoben.
Filial Stockholm Klarabergsgatan 58.
Telefon Allm. 7941.

“SIRIUS”
(original)
KAMIN
är fortfarande oöverträffad. Säljes till lägsta pris i
A. OBELINS Velociped- & Kaminaffär.
Samma hus som Vasateatern, Stockholm.
OBS.! Fotogén-kaminer, bästa sort!

INTET GOLFDRAG
eller SKUROS mera
om man använder
FORSHAGA
LINOLEUM
MATTOR

VILH. LANGES
— Fotografiatelier —
38 Grefgatan 38
rekommenderar ett förstklassigt arbete till moderata priser.
OBS.! Julen stundar, dagarna äro korta.
Allm. tel. 111 66. (A. R. R. 74)

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
Stenkol, Cokes
Anthracit
Carré-Briketter.
Varumärke. Varumärke.
Rikst. Kontor: A. Tel.
4 27 22 Skeppsbron 22 22 88
22 20 5 Strandvägen 5 60 19
20 12 1 Parmmätaregatan 1 61 98

Radhes
Hushållsanjovis
alltjämt oöverträffad, rekommenderas af kännare af verkligt god och fin anjovis.
En delikatess är äfven
Fyrtornets Kaviar.
Fyrtornets Konserver
af alla slag rekommenderas.

Praktiska gångmattor.
Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre pr meter vackra hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fiber. Sändas mot efterkraf. Försök några meter på prof.

Rörstrands fabriks
försäljningsmagasin och
bosättningsaffär,
33 Drottninggatan 33.
Riks 56 34. Allm. 69 27.
Hörsta rabatt vid köp af serviser, glas, porslän, nysilfver, nickel, koppar och köksuppsättningar.

IDUN,
Illustrerad tidning för kvinnan och hemmet,
bör finnas i hvarje hem.

Hvem i hela Sverige kan bortgifva 500 presenter, däribland Orgel, Byrå, Damguldur, Ljuskrone, Kostym- och Klädningstyger m. m., till sina återförsäljare? Jo, **John Fröberg, Finspong**. Detta beror på den stora omsättning under mer än 20 år affären haft af Kautschukstämplar, Sigill, Visitkort, Korla varor m. m. Illustr. prisk. gratis, ej franko.

mig beskrifning på en vacker nationaldräkt (svensk), som ej vore alltför svår att sy själf? Ej ej så vanlig vore att föredraga. Finnes det någon för Västmanland?

Corvus Monidula,
N:r 732. Vid hvilken tid lefde instrumentmakaren Ignatio Bentzo i Cremona, och anses en violin af hans tillverkning vara af något värde?

Viola.

SVAR

FNHVAR af Iduns läsarinor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. At de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfälligtvis besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvartdera bestående af 25 kronor. För den skull bör en hvår, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

FÖR DEM, HVILKA ÄMNA KÖPA SIG LIFRANTOR, påpeka vi Försäkringsanstalten Brages annons. Enligt hvad vi af anstaltens prospekt inhämtat, synas dess lifräntesatser mycket förmånliga. Genom en nyligen utfärdad k. resolution ha Brages lifräntor, som utfärdas för efterlevande änka och barn blifvit förklarade utmätningsfria. Försäkringsanstalten Brage tecknar jäm-

väl lif-, barn-, sjuk- och värnpliktsförsäkringar.

N:r 403. Adressen är Styrningsgatan 1, Stockholm.

H,
N:r 563. Att bestämdt säga hvilken helpension i Sverige, som är den »förmånligsta», torde falla sig litet svårt. En god pension är Zanderska helpensionen för flickor, å egendomen Ström, adr. Saltskog, samt Cecilia Milows helpension, Skövde.

Karla Rönne,
N:r 564. 45 gr. gelatin upplöses i hvitt vin, 1 half flaska franskt vin, lika mycket punsch och socker samt citronsaft efter smak sättes öfver elden. Då det är kokhet, ilägges gelatinen, hvarefter det får stå i fjärdedels timme att draga på spisel, men ej koka. Behöfver ej silas, utan slås strax upp i skålen.

Karla Rönne,
N:r 568. Privata sjukhemmet Haga, adr. Tidholm, kan jag på det varmaste rekommendera. Utmärkt anordning, kärleksfullt bemötande. En skicklig och intresserad sjuksköterska äger hemmet. Skulle närmare upplysningar af utomstående önskas, lämnas de gärna af fru Ad. Lidwall, Tidholm.

Hr M. Tollins privata vårdanstalt i Vadstena, stående under hospitalläkares uppsikt, torde med fullt skäl kunna rekommenderas.

Frida,
Hemmet Vanhem, adress Österkorsberga.

N:r 569. Gnid plåten kraftigt med en i fotogen doppad yllelapp.

Welleda,
N:r 571. Namnet Aihilles eller Arhilles är nog obekant. Är det ifrågasatt namnet titeln på tafan, eller är det konstnärrens signatur? Om det är titeln på tafan, kan det ej då helt enkelt vara Achilles?

Nitta,
N:r 619. Utmärkta böcker i trädgårdsskötsel äro utgifna af Daniel Müller och Agaton Sundius. Med dessas tillhjälp kan ni säkert på egen hand sköta er trädgård. Har ni förut insikt i trädgårdsskötsel och önskar en mindre, praktiskt uppställd landbok, finnes en sådan kallad »Trädgårdslära i sammandrag», utgifven af Olof Sjöström. I närmaste bokhandel kan »Potatisblomma»

få se prof på olika böcker i ämnet och välja den hon anser lämpligast.

Karla Rönne,
N:r 622. Mot dessa ofarliga, men otrefliga i hyseshjon föreskrivas hvarje-handa mer eller mindre ohyggliga och otrefliga medel. Men det enda verkamma är persiskt insektspulver, som om kvällarna strös på golf, på bord och stolar m. m. Om morgonen kan man sopa ut högtals med döda kackerlackor.

Karla Rönne,
N:r 632. Upplysning härom kan Ativa få i en bokhandel.

Karla Rönne,
N:r 636. Reumatiska åkommor böra genast behandlas på följande sätt: en grof handduk doppas i så kallt vatten, som möjligt, det sjuka stället aftvättas därmed hastigt och rikligt ett par gånger, hvarefter med en torr, grof handduk gnidas, så länge patienten det fördrager. Därefter pålägges torr ylle och patienten stannar i singen en half timme eller så, tills han känner sig fullkomligt varm. Denna gnidning upprepas om aftonen och sedan afton och morgon, tills det onda försvunnit.

Karla Rönne,
N:r 631. Närmaste järnvägsstationen till Burträsk är Asträsk, hvarefrån det är 4 mil till kyrkan, Våglängden till Skellefteå är 3,7 mil och till Bygdeå 7,7 mil. Lefnadsomkostnaderna äro i stigande, men icke ännu så höga som på många andra platser, och nog kan man få hvad som till livets nödtorft

hörer, isynnerhet som det hvarje vecka finnes bud till Skellefteå. Jungfru fås nog vid vanliga flyttningstider men icke denna tid. Klimate: mycket hälsosamt, icke så svår kyla enår socknen ligger nära kusten. Mycket vackert vid sommartiden. Närmare upplysningar lämnar

Yrhätta, p. r., Burträsk,
N:r 660. Detta har man nog reda på i hvarje större musikhandel.

Karla Rönne,
N:r 661. Svar torde ni fortast och säkrast erhålla genom att annonsera i någon tidning, t. ex. i Idun, att ni önskar lektioner i nämnda språk.

Karla Rönne,
N:r 662. Förgyllda ramar böra ej dammas med damhandduk eller dylikt; förgyllningen blir häraf dunkel. Damm borttages med fjäderviska. Smutsiga ramar måste borttas med mjuk bortse och såpvatten eller salmiakspiritus, i senare fallet hastigt sköljas med rent vatten. Torkas lätt med en gammal silkesnäsduk. Förgyllning, som märknat af rök kan rengöras med brännvin. All förgyllning på trä putsas för öfrigt bäst genom att röra potatismjöl i en blandning af brännvin och vatten samt öfverstryka förgyllningen därmed. Då den torkat, borttages den med en fin borste. Fläckar borttagas så, att man vispar en ägghvita med en tesked fint salt och doppar en yllelapp däri. Smutsen eller fläcken går ögonblickligen bort, men tvättningen måste ske mycket försiktigt, så att ej förgyllningen följer med.

Karla Rönne,
N:r 664. Förtjusande tablåer äro »rida ranka», kung Erik och liten Karin, ärtiderna, snöhvita och dvärgarna, rödlufvan och vargen, askungen m. fl. Jämte tablåer kan ni ju anordna fiskdam, postkontor, zigenarläger med spåkvinnor, fönograf o. d. Tager man en särskild mindre afgift för hvart och ett af dessa extra nöjen, blir ju totalbehållningen så mycket större.

Karla Rönne,
N:r 666. »Hjärtpatienten» kan få upplysning om botande af sin svåra åkomma genom att vända sig skriftligen till föken Anna Falborg, St engn's.

A. F.,
N:r 667. Svart side i till brudräkt är alltid moderat. Är ni mycket ung, torde

No 4711
Familje-Tvål
billig — varaktig.
Försäljes i 1/2-kilo-paket å kr. 1: 25, innehållande 5 stora eller 8 mindre tvålar i olika färger och lukter.

svart se väl trist ut; då hellre hvitt eller gräddfärgadt siden.

Karla Rönne.

MEXIKANSKA SEDER.
DESS KVINNOR, GIFTERMÅL OCH HEMLIF.

FORTS. FRÅN FÖREG. N:R.

För veckor befinner han sig mellan hopp och fruktan, beoende för sin lycka eller olycka på ett ogenomträngligt ödes växlingar. Skulle hans nummer i kärlekslotteriet utfalla olyckligt, lämnas ingen ersättning för den tidsförlust som det långa provet förorsakat. Det är en risk hvarje älskare måste ikläda sig.

Men under förutsättning att böjelsen vinner gehör hos föräldrarna, och samkvämet mellan gatan och balkongen fortsattes ostördt, tillåtes älskaren efter någon tid att medtaga sin gitarr och kläda sina stämningar och impulser i tonernas språk. Om detta strängspel lyckas uppväcka en genklang i känsloträngarna hos den ljufva lyssnerskan, låter hon en vacker dag en ros falla till den suckande trubadurens fötter, åtföljd af ett småleende. Efter detta känner sig tillbedjaren på någorlunda

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan 72.
Artificiella tänder. Plombering etc. Smärtförtagande medel vid operationer. Hvardagar 10—3; helgdagar 10—11. Allm. tel. 4873.

Tandläkare TOM von HALL,
Biblioteksgatan 12, I.
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12. Allm. tel. 5848. Rikst. 6063.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm. tel. 13057. Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Emelie Larsson,
Regeringsgatan 37, 2 tr.
Rådfrågningstid 9—10, 1—2. Allm. t. 16305.

Tandläkare Sjöquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m. Plomb. och insättning af artificiella tänder.

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. N:r 29 Regeringsgatan. Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltsjöbaden. **D:r Emil Kleen.**

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

Ljusbad,
Massage & Vattenbehandling, Ansiktsmassage — Manicure. D:r Metzgers metod. — Elever mottagas **Fru Emelie Hagelthorn.** Tel. Brunkeb. 784. Biblioteksgatan 12.

Silver
svenskt kontrolleradt, för bosättning, hedersgåfvor och lysningspresenter. Största urval, billigast hos **K. ANDERSON,** Hofjuvelerare, i Jakobstorg 1, STOCKHOLM.

Doktor O. Wides Kurs i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med »Hår». Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58.

M. Zadigs DEPIULATORIA
ett säkert verkande, oskadligt medel för borttagande af generande hårväxt. Försäljes i väl fournerade detaljaffärer.

Olga Rinman
Fotografi- och Blixtljusatelier, Östra Hamngatan 44, Göteborg. Beställning å förstoringar, afsedda för julen, torde insändas snarast möjligt.

Allmänna Annons- och Reklambyrån
Brunkebergstorg 12, 1 tr., Stockholm.

är öppnad
Mottager annonser till alla in- och utländska tidningar och tidskrifter.
Ombestyr allt öfrigt till reklam hörande.
Förslag och skisser gratis.
Fördel i att använda byrån: All annonsering, reklam och dithörande samladt på en hand, provisionsfritt, billigt och bekvämt.
Snabbt och pålitligt utförande.
Ring endast upp byrån, hämtas genast äfven det minsta uppdrag tacksamt.
Allm. tel. 106. Rikst. 6242.

Prenumerera på KAMRATEN!

Tilkännagifvande.
Undertecknad, som vid utgången af innevarande år öfverlämnar den affär jag i öfver 30 år innehåft, utförsäljer från och med oktober mina stora och välsorterade lager af

Siden- & ylleklädningstyger
till betydligt nedsatta bestämda priser.
Däribland vill jag framhålla mina för hösten nyinkomna lager af Nouveautéer i dessa artiklar, hvilka äfven utförsäljas till lågt noterade priser. Rekommenderande mig därför vid inköp i ofvannämnda bransch, tecknar

Med största högaktning
AUGUST CARLSON,
50 Västerlånggatan & Drottninggatan 61.

Medel mot Svulster.

En märklig uppfinning som botar denna farliga och vanprydzande sjukdom utan smärta, operation eller svårigheter.

Profpaket sändes gratis.
Dr. John P. Haig, en välkänd lärare i Cincinnati, har haft en underbar framgång med ett medel, som fullständigt botar svulster och halssvullnader. I betraktande af att de flesta sjuka anse dessa svulster som obotliga, sänder Dr. Haig gratis ett prof af sin uppfinning, så att patienterna kunna

Fru Lillian Brown, som har blifvit botad fullständigt för en svulst, efter att hafva lidit däraf i 22 år.

pröfva och med säkerhet erfara, att svulster kunna botas med behandling i hemmet utan smärta, fara, operation eller något som hälsat besvär.
Insänd namn och adress till Dr. John P. Haig, 2219 Glenn Building, Cincinnati, Ohio, U. S. A. och han sänder Eder då medlet pr post och franko. Försumma icke att skaffa Eder detta underbara läkemedel. I Rio de Janeiro i Brasilien, S. A., detta osunda ställe, botades 60,000 patienter med detta samma medel, och likgiltigt hvar det blef använt, var verkan däraf underbar. Skrif genast, uppgif namn och adress ännu i dag, och det skall vara Dr. Haig en glädje att fritt sända Eder ett prof af medlet. Uppskjut icke.
Kom i håg att porto till Amerika är 20 öre. Skrif namnet mycket tydligt och uppgif fullständig adress, så att intet fel äger rum vid expeditionen.

Örebro

Half-öres Kransar

rekommenderas.

fast grund och emoter med trygghet slutet på den af etiketten föreskrifna profningstiden, då han tillåtes att aflägga sitt första besök i sin trolöfvades hem. Här emottages han af hela familjen med alla dess tanter och duennor, hvilka ej för ett ögonblick lämna de älskande allena. Den mexikanska etiketten är med afseende på umgänget mellan två trolöfvade ovekligt sträng. Ej ett ögonblick under hela trolöfvningstiden får den unge mannen vara på tu man hand med sin utkorade. Om han önskar att bjuda henne på teater eller någon annan underhållning, måste han bjuda hela familjen på samma gång. Om likväl i trots af alla dessa motigheter den älskande ynglingen framhårdar i sitt beslut att vinna priset, får han omsider ett tillfälle för en halftimme att vara ensam med flickan och detta är tecknet för honom att tiden för den formella kärleksförklaringen är inne. På den stora ödesdigra frågan svaras med en anvisning på pappa, mamma et C:o, hvilka förbehålla sig både den lagstiftande och verkställande rätten i dessa frågor. Under deras praktiska ledning afgöres saken så, att den unge mannen skall deponera en viss summa

i den blifvande brudens föräldrahem och betala alla de utgifter som följa på bröllophögtidigheterna. Fästmon lämnas carte blanche för sin utstyrel och räkningarna sändas till fästmannen.

Sedan den giftaslystne unge mannen i tur och ordning genomgått »björndansen», förlösat sin materiella såväl som andliga egendom i bjudningar på familjesupéer, teater och andra kostbara nöjen, uthärdat för obestämbar tid familjens ständiga närvaro och vaksamhet vid hvarje hans besök, skrifvit under på ett nesligt köpekontrakt, hvari hans blifvande brud utgör handelsvaran — återstår endast vigseln och de med densamma förknippade villkoren. Två månader före vigseln påbörjas offentlig lysning i stadens katedral. Samtidigt bekantgöres genom anslagstafila på kyrkoporten namnen och åldern af giftermålskandidaterna. Detsamma upprepas på rådhuset och deras namn inregistreras i de civila handlingarna. Efter dess två månader skrider man till vigselceremonierna. Den katolska patern börjar, och hela denna kyrkas tidsödande vigselritual genomgås. Därefter kommer turen till den civila myndigheten, som medelst sin representant — en domare från högsta domstolen — viger dem för andra gången. Denna senare vigsel fordrar 6 vittnen förutom prästen som verkställde den kyrkliga vigseln. Om det är en utländing som gifter sig måste han foga sig uti att genomgå ännu en tredje vigselakt, denna gång inför ministern af det land han eller hon tillhör. Och därmed äro de båda individerna så fast och oslitligt sammanbundna som en präst, en domare och en minister kunna göra det. Under mina resor i Mexiko påträffade jag ej så få Amerikanare som knutit hymens band med

Stomatol- * * * *

* * * Tandpulver,

Stomatol- ~~~~~

~~~~~ Tandpasta,

äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.

H. M:t Konungens Hofleverantör.

Mexikos svartögda mör och kontrasten mellan det amerikanska äktenskapet — lika lätt bundet som upplöst — och det mexikanska, hvars obarmhärtiga stränghet gör hvarje tanke på skilsmässa omöjlig — och slog dem i början med en lätt begriplig förfäran. Emellertid tyckte det, som de ej haft någon vidare orsak att beklaga sig öfver den mexikanska äktenskapsbalkens stränghet.

En egendomlig sed, hvilken ingår i vigselceremonien, är att kasta två öglor af silfversnöre öfver brudens och brudgummens hufvuden och därpå binda dem tillsammans. Utan tvifvel utgör detta förfaringsätt en symbol, ägnad att ännu djupare hos de närvarande inpräglade äktenskapsoslitlighet. Samtidigt gifver den numera äkta mannen sin äkta hälft en handfull pengar hvilket bruk är afsedt att beteckna hustruns underordnade ställning såsom ett köpt och betaldt bohag. Så fort vigseln är öfver skynda de till en fotograf för att låta sig aftagas i hela sin lysande bröllopsutstyrel. Dock manar oss sanningen att erkänna, att mexikanskans styrka i utstyrel ligger mera i det granna än i det smakfulla.

Och härmed avslutas den sista scenen i den långa vigselakten. Från fotografen

begifver sig det unga paret hem för att börja hushållning efter mexikanska principer. Har han ett eget hem flytta de dit, i annat fall styra de kosan till brudens föräldrahem. Om smekmånad och bröllopsresa har mexikaneu ingen föreställning. (Forts.)

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

I Sverige se'n Carl Johans tid mitt första varit har.
Hur mången åldring talar än om förra, flydda da'r,
Då ofred rådde i vårt land;
Nu vandrar furstar hand i hand,
Förenade med vänskapsband.
På åkern bonden går förnöjd
Och säger så, med hjärtefröjd:
Mig skörden tycks mitt andra te,
Kom hit min tredje själf och se
Samt prisa Den, som med sin hand
Så nådigt styrer oss och land.

Har du en gång mitt hela sett,
Med honom skämtat, gråtit, lett,
Då såg du konsten i sin höjd.
Han själf må känna sig förnöjd,
Som snillrikt kunde tyda det,
Att konsten blef till verklighet.

E. J.

LOGOGRYF.

Helt öfverspändt, det fäcka kön
Till mig sin tro och tillit sätter.
Dock ges den sköna snöplig lön,
När henne grymt jag slår i fjätter.

Men fast hon så båd' sett och känt,
Att esomoftast oss emellan
Förhållandet helt visst blef spändt,
Försmär hon mig dock endast sällan.

Att högt i hennes gunst jag står,
Är säkert endast kvinnohycker.
Nog af, därhän mång' gång det går,
Att ömt till hjärtat mig hon trycker.

Specialité:

* * * Glas- och Porslinsserveriser.

Profver & prisuppgifter på begäran.

Aktiebolaget
Brising & Fagerström,
f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin.
24 Regeringsgatan 24
STOCKHOLM.

Ja, ännu mera! Mö som vif
Så ovärderligt högt mig skattar,
Så att för mig de ge sitt lif,
Ett offer som jag själf ej fattar.

Af sjudelt namn, uti min famn
Du smått och godt skall finna,
Den skönhet sann, man ljufvast fann —
— En allas älskarinna.

Ett jägardåd, där ingen nåd
Förunnas villebrådet.
Hvad som är kärt och mycket värdt,
Blott man har tur att få det.
Hvad halft på skämt man den benämndt,
Som älskar jämt raljera.

Djupsinnig not, där för och mot
De lärda disputera.
För kval och sår, för sorgens tår
Symbol — och kär den är oss.
Hvad efter slit och dagens nit
Som natten visst beskär oss.

En våldets man, en sjöns tyrann,
Af sagan känd måhända.
Och hvad, om varm, kan blick och barm
I eld och lågor tända.

En hafvets son, ett himlens lån
Och oss en vän i viken.
Hvem räknas kan som adelsman
I skogens stolta riken.

En sladdertös med tungan lös,
En nippetipp och slampa.
Och sist en slaf, i tripp, i traf,
Som grymt vi jämt förtrampa.

P. L.

Sundsvalls Enskilda Bank

2 A Kungsträdgårdsgatan 2 A.
Sparkasseränta 4 proc.

Blodbrist, bleksot, magkatarr och sömnlöshet botas säkert efter fullt bepröfvad metod. Omkr. 1 mån. behandling. Pris 100 kr. Svar till »Hälsa», Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Prima saltad Kräftkött
hos **ALMÉN & BUSCK's** Eftr.,
Jönköping.

Det bästa hvetemjöllet

MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqværn

Hur skall man med liten kostnad och ringa risk få stor inkomst?
Därom gifves gratis anvisning till en hvar som sänder svar märkt »Försök en gång» under adr.:
S. Gumælii Annonsbyrå
Stockholm f. v. b.

Det bästa åt barnen.

Intet näringsmedel ersätter modersmjölken bättre än **Dynamolmjölk**, beredd af mjölkpreparatet **Dynamol**. Detta måste alla läkare, som pröfvat densamma, erkänna. Den har för öfrigt samma kemiska sammansättning som den naturliga modersmjölken.

	Modersmjölk.	Dynamolmjölk.
Fett	3,5 proc.	3,5 proc.
Ägghvita	1,5 »	1,5 »
Mjölksocker	6,3 »	6,6 »
Salter	0,2 »	0,3 »
Vatten	88,5 »	88,1 »

Dynamol är ett svenskt preparat framställt af svensk vetenskapsman och rekommenderadt af svenska läkare, samt försäljes i Apotek samt af alla välförsedda specialhandlande.

Hvad småttingarna kunna gifva i julklapp?

Alla slags lätta, praktiska, vackra små arbeten (fr. 25 öre) kunna rekvireras från **Kindergarten, Kommandörsgatan 25, STOCKHOLM.**

OBS! Nya modeller! Endast till landsorten.

Andra häftet af »**Moster Emmas Väfbok**», mönster med illustrationer till vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner, möbiltyger, herrkostymer, promenad- och bruddräkter, erhålles mot 1 kr. 35 öre postförskott från Andersson, Bjärstad, Kuddby.

HERM. MEETH'S STOCKHOLM.

Nytkommen
illustrerad
Jul-Priskurant
sändes till landsorten på begäran franko.

Julböcker

utkomna på **Albert Bonniers** förlag:

OSCAR LEVERTIN, Dikter. 3:e saml. 3,50, inb. 5,50.	ELLEN IDSTRÖM, Thorild och Louise. Roman. 2,75.
V. v. HEIDENSTAM, Heliga Birgittas Pilgrimsfärd. 4,50, inb. 6 kr.	MÄRTA STARNBERG, Kärlek. Berättelse om en kvinna. 3 kr.
MATH. MALLING, Damerna på Markby. 4 kr.	SOPHIE ELKAN, Drömmen om Österlandet. Novell. 2,50, inb. 3,50.
ELSA LINDBERG, Ann-Lis. En bok om människors barn. 3,25.	IDA GRANQVIST, Ett hem. En dikteykel. 2 kr.
JAC. AHRENBORG, Rojalister och Patrioter. Hist. berättelse 3,50.	MATHILDA ROOS, Djupets sagan. Berättelser. 3,75.
MAJA X., Galläpplen och Paradisäpplen. 1,75.	AMALIA FAHLSTEDT, I sommarid. Berättelse för ungdomen. Inb. 2,50.
ANNA BRANTING, Staden. Stockholmsberättelse. 3,75.	ÅGOT GJEMS-SELMER, Små-nickornas bok. 2 kr.

BOLINDERS "Focus".

Praktisk och ekonomisk
Värmeapparat
för insättning i
Kakelugnar.
Pris kr. 12.

Fagersta d. 7 sept. 1901.
Herr Axel Lennstrand,
Gefle.

För min 11 månader gamla dotter, har jag de sista 3 månaderna använt »Mellins Food» och funnit detta preparat så välgörande och närande för henne, att jag icke kan undvara det.

Eftersom jag nyligen hitflyttat och här på platsen »Mellins Food» icke är till salu, vill jag härmed vända mig direkt till Eder med ödmjuk anhållan om, att Ni godhetsfullt ville per omgående på billigaste sätt hitända 4 flaskor 1/2 »Mellins Food».

Högaktningfullt
C. Hörle,
Metodistpastor.

HOLMQVISTS HANDELSINSTITUT

GÖTEBORG,

Västra Sveriges största, fullständigaste och mest renomméerade handelsläroverk. 17:de arbetsåret. 10 speciallärare. Ars- & terminskurser. Terminer börja 20 aug. och 13 jan. Plats anskaffas i de flesta fall. Holmqvists skriftmetod är landets mest spridda och af staten antagen som normalmetod.

Begär program.

Filip Holmqvist,
öfverlärare vid Tekniska skolan i Stockholm,
lärare vid Chalmersska institutet.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & C:o,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Väfbok för nybörjare

(Se Litteraturafd. Idun n:r 39 för i år!)

säljes å kr. 1: 25 hos Hrr Bokh. Nordin och Högberg, Gefle, samt för återförsäljare direkt hos utgifvaren, fröken Augusta Söderberg, Gefle.

Klädningar

i afpassade bitar å 6 mtr af extra fin eng cheviot, marin, svart och rödbrun, som kostat 12 kr., säljas af en händelse till 7: 75 pr st.

Kläde

extra fint, till promenaddräkter, i afpassade bitar å 4 1/2 meter, som kostat 27 kr. säljes till 22 kr. pr st.

Zederfeldt & Hansen,
Observatorieg. 6, Stockholm.

GEOGRAFISKT ANAGRAM.

Af samma bokstäver bildas tre geografiska namn, som vi här nedan beteckna med:

SCHACKGÅTA.

ders	är	natt	hur	i	jä	sköld	ler
är	ber	blick	blod	gyllne	solen	afton	Balders
det	alfa	toppar	i	vän	offer	skönt	i
gens	snart	ej	en	dess	hafvet	ligt	dag
hon	o	gren	det	sten	hur	milda	Hur
till	hela	hans	röda	hon	hoppar	gens	ren
världs-	färgar	begrav-	ifrån	klar	som	sjunker	strå
haf		vet					
land	gren	lika	i	snart	le	och	droppar

G. E. S.

Vårt första tar —
Som hvar man vet —
Rätt stort ett rum
På vår planet.

I Toscana
En större stad
Nu blir det andra
I vår rad.

Vårt tredje åter
Söka fås
I Frankrike.
En stad — förstås.

Nu är det slut,
Så vidt vi vet.
Men gissa nu
Vår hemlighet.

SIBYLLA.

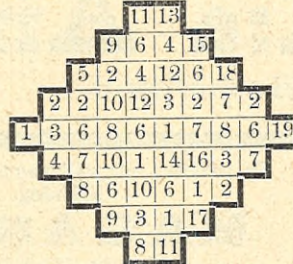
Använd i hushållet GADUS' fiskkonserver

Bruksanvisning medföljer!

Se för öfrigt »Iduns Hjälpre» för maj d. å.!

SIFFERGÅTA.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Siffrorna i ofvanstående figur utbytas mot bokstäver, hvilka lodräta ordnas till:

1) konsonant, 2) högdjur, 3) andlig titel, 4) nordisk sagohäkte, 5) land i Asien, 6) stad, 7) flod i Ryssland, 8) våders/reck, 9) blomma, 10) vokal.

Rätt funna, bilda bokstäverna i mellersta vågräta raden namn på en ryktbar, filantropisk författare.

EVELINE.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 47.

LOGOGRYFEN: Skolaska: skola, sol, salu, usla, klass, Saul, Lukas, kula, ok, so, kossa, lus, kol, os, sloka, sluka, slak, ass, sal, ask, lass.

VÄSTGÖTACHARADEN: Olja.
ARITMOGRYFEN: Daggbåsa — darrgräs: 1) dödsdömd, 2) Arabella, 3) gardiner, 4) granater, 5) Karlberg, 6) ärtullar, 7) pärontrå, 8) Alingsås.
KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTAN: Hven, Sven.
NAMNGÅTAN: Mac-Kinley—president: Molntapp, Astor, Cette, kines, Iravaddi, najad, Lamartine eden, ytterkant.
TILLÄGGSGÅTAN: al, mal, lama, larma, amiral.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Marisqu. Tack, skall komma, när Luciahusen tändas.

M—d. Manuskriftet finnes nog i godt behåll och bidar sin dag.

Gudrun. Det enda »honorar», vi kunna bjuda eder, är en fribiljett till papperskorgen.

Aino, förf. till den lilla uppsatsen »Takt mot de döfva», har bref att afhämta å Iduns byrå.

Vera. —t. Flumen. Delad smärta half smärta!

M B. Ämnet kunde nog äga intresse, men synes oss väl yttligt behandladt.

Glukon. Ej så illa. Antages.

Fridtiof nämner sig en ung skald och hans hjärta är, som alla skaldehjärtan, fylldt af obesvarade frågor, för hvilka han anser Iduns spalter vara ett lämpligt forum. Bland annat undrar han:

»Hvi blinkar du så,
du stjärna lilla,
jag kan ej förstå,
att du ej är stilla?»

Af förtöfhet min blick
till drömmar sig vänder,
men du helt kvick,
du lyser och blänker.»
o. s. v.

Är det nu någon barmhärtigt och sympatiserande själ, som kan ge Fridtiof ett tillfredsställande svar på hans hjärtas grubblade fråga, så vore både vi och, helt visst, äfven han ytterst förbundna. Ty sannerligen vi själfva hafva tid nu i värsta julbråskan!

62-årig mormor. Mähända kunna vi framdeles finna plats för edert lilla opus.

»Den snillrike poeten». Nej, vet ni, det var alldeles för »snillrikt», till och med för »breflådan»!

Mellins Food

är det enda näringsmedel för barn och sjuka, som för sina öfverlägsna egenskaper erhållit guldmedalj vid världsutställningen i Paris 1900

Pris af MELLINS FOOD erhålles gratis och franko från

AXEL LENNSTRAND,
Gefte.

La Violetta. Eder »Offer» täcktes högeligen den bistra busguden — papperskorgen.

Ado. Mycket rätt och sant, allt hvad ni där säger, men också så solklart och många gånger utsägd, att det synes oss öfverflödigt upprepa det. Nya indivi'uella synpunkter eller åtminstone något nytt in i tvivduellt i formen måste vi uppställa som fordran för att öppna våra spalter

g. För dyset!

Arbetets dotter. Se svaret här ofvan till Ado.

Ingemar Eskilson. Så sjunger ni om »Sången»:

»Om sången ej hinner till läpparne fram, låt dess heliga eld i mitt sinne ej dö; då blir så skärande tungt i världens glam, så ödsligt och tomt uppå lefnadens ö.»

Vi kunna dock ej alldeles dela er uppfattning. Vi tro att saknaden och tomheten på »lefnadens ö» icke skola bli allt för öfvervågande, äfven om eda sänger för framtiden skulle bli osjunga. I alla händelser skall Idun trösta sig.

Lena Holm. Vi hålla med eder: »det är något underligt med det hela». Men det underliga är inte alltid »nialiskt»! Fö sök en annan gång vara mindre underlig och ni lyckas kanske bli mera underhållande.

Mary Redheac. »En bland spillorna» — ja, just så blef det!

Vittis idéa. Kunde kanske roa barn men Iduns läsare äro gamla och förståndiga!

W. Osetha. Vi ha öfverändt den lilla dikten direkt till författarinnan af »I spikettunnen», hvilken med symp ti tagit del af densamma och bedt genom Idun få framföra sin tacksamhet.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»24». Sollefteå p r. Insänd ytterligare 2 kr. 8 öre.
»Tacksam», Ljusne. Insänd ytterligare 60 öre.

Lektör.

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2: 25
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: —
Idun 1899 (n:r 92 och julumret slut)	3: —
Iduns julummer 1894	0: 20
Iduns julummer 1898	0: 50
Barngarderoben 1899 (12 n:r)	0: 50
Kamraten 1894 (n:r 19 felas)	1: 25
Kamraten 1896	1: 25
Kamraten 1897 (n:r 18 felas)	1: 25
Kamraten 1898	1: 50
Kamraten 1899 (n:r 1 felas)	1: 50

Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af likvid, torde noga uppgifvas hvilken af ofvannämnda årgångar som önskas.

Exp. af Idun.

LEDIGA PLATSER.

BARNFRÖKEN.

En bildad flicka, som vill åtaga sig sköta ett 1 1/2 års något sjukligt barn, erhåller genast plats hos ung tjänstemannafamilj i Falun. Sökande måste vara väl förfaren i barns skötsel samt snäll och anspråkslös. Ingen må söka platsen, som icke tänker taga sin sak på allvar. Svar jämte fotografi (som returneras) samt uppger om rekommendationer och lönepretentioner förväntas snarast under adress »Barnkär», Falun p. r.

FINNES någon snäll, enkel och anspråkslös flicka, som skulle vilja komma i en familj på landet, som hjälp och sällskap åt sjuklig, ung flicka. Svar till »A. M. N.», Iduns exp.

För en flicka

af god familj finnes plats ledig att biträda i bokhandel och tillika deltaga i husliga göromål. Ref. insänd rekomm. samt löneanspråk till »Bokhandel Norrbotten» under adr. S. Gumelii Annonnsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Den nyinrättade Stadsjukskötersketjänsten i Luleå

kungöres härmed till ansökan ledig.

Tjänsten, med hvilken är förenad en årlig lön af 650 kr. jämte ersättning enligt taxa för alla förrättningar, tillträdes den 1 januari.

Ansökningar, åtföljda af läkare- och åldersbetyg, ingifvas till Hälsovårdsnämnden före den 15 december.

Luleå den 16 nov. 1901.

HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

UNDERVISNINGSVAN guvernant erh. till värterm. plats i treflig familj, i naturskön trakt nära stad. Stockholms Nya Förmedlingsbyrå, Kammakaregatan 48.

LÄRARINNA.

Barnkär, frisk samt undervisningsvan i alla ämnen, språk, musik, handarbete, sökes till värtermen för två barn, 8 och 10 år, i folkrik trakt. Svar jämte fotografi och anspråk sändas märkt »M. L.» till Iduns exp.

Sjuksköterskor i Upsala län.

Upsala läns landsting har beviljat anslag till aflönning af fyra sjuksköterskor, en för hvarvart och ett af länets provinsialläkaredistrikt, och kungöres dessa platser, som skola tillträdas den 1 januari 1902, härmed lediga till ansökan.

Lönen utgår med 500 kronor samt 100 kronor för husrum och vedbränd, där sådant ej erhålles in natura. Därtill kommer under tjänstgöring kosthåll, beräknadt efter 50 öre pr dag, såvida det ej erhålles in natura, samt en dagaflöning af 50 öre. Ansökan skall åtföljas af intyg öfver väl vitssordad tjänstgöring omkring ett år på sjukhus samt en månad på epidemisjukhus, hvarjämte fordras att sökanden är ogift och ej under 21 år. Ansökan skall insändas före den 15 december till förste provinsialläkaren v. Stapelmoor, Upsala, hvilken meddelar närmare underrättelser. Upsala den 5 novemb. 1901.
Landstingets Förvaltningsnämnd.

LÄKAREFAMILJ I Södermanland finns god plats för en bildad flicka, något kunnig i matlagning och sömnad. Norra Nack. Byrån, Mäster Samuelsg. 62, Stockholm.

PLATSSÖKANDE.

Sjuksköterska

önskar plats nu genast. Svar till »Sjuksköterska», Östg. Corresp. kontor, Linköping.

PLATS i bättre familj på landet eller i stad sökes af 19-årig flicka, som genomgått elementarskola och bokhålleri. Villig deltaga i hushåll, kontorsgöromål eller läsläsning. Kunnig i finare handarbeten. Svar till »Små anspråk», Nord. Annonnsbyrå, Göteborg.

PLATS att gå frun tillhanda, önskar en 20 års bättre flicka från landet, van vid husliga sysslor. Genomgått en kurs i matlagning. Svar under adress »Familjemedlem», p. r. Vesterås.

EN ENKEL och allvarlig bättre flicka önskar plats, häst i äldre familj, som husmoderns hjälp i allt som förekommer. Tacksamt emotes svar af »Ellen 23», p. r. Bånghammar.

UNG, bildad, huslig flicka, önskar plats som skriftråde och hjälp i hushållet. Svar till »Plats», p. r. Klippan.

EN UNG, bildad flicka, önskar plats i fin familj att undervisa mindre barn eller som sällskap. Muntl. ref. kunna lämnas. Svar till »20 år E. G. S.», Iduns exp.

VÄRDINNEPLATS hos respektabel ung herre eller änkan, önskas af medelålders bildad fruntimmer. Har lust och vana att handla barn. Talar och skriver tyska fullst. Goda ref. Små löneanspråk. Svar till »H. L.», Gumelii Annonnsb., Malmö.

EINE FEINGEBILDETE. sprachgewandte Deutsche, 24 Jahre alt, wünscht zum 1 ten Januar oder später Stellung an einer Privatschule oder in angesehener Familie, wo sie deutschen Unterricht erteilen könnte. Vollständiger Familienanschluss Bedingung. Gehalt Nebensache. Gute Ref. stehen zu Gebote. Antw. an »L. D.», Iduns exp.

PÅ RESA utomlands önskar ung, bättre flicka medfölja någon äldre dam eller familj som sällskap eller hjälp. Svar till »Utrikes resa». Iduns exp.

EN BÄTTRE FLICKA vill komma i god och vänlig familj, nu eller på nyåret, i mellersta Sverige. Genomgått kurs i matlagning. Svar »A. L.» under adr. S. Gumelii Annonnsbyrå, Sthlm.

MOT FRITT VIVRE eller lön önskar bildad, intelligent dam, kunnig i matlagning och sjukvård plats i eller omkring Stockholm såsom lektriss, sällskap eller värdarinna. Godt, glädligt lyne. Bästa betyg och referenser. Vidare genom Tjäders byrå.

EN UNG FLICKA, som med högsta betyg genomgått 8-klassigt läroverk, sedan varit i Frankrike och är måligt franska språket, önskar plats i fin familj, häst i Stockholm. Svar till »Enja», p. r. Jönköping.

EN UNG FLICKA önskar plats som barnfröken. Van och barnkär. Svar till »G. N.», Molkorn, p. r.

Ung, bildad tyska

önskar plats i bättre familj som guvernant. Sökanden har tagit lärarinneexamen, är måligt tyska, franska och engelska språken och har i 3 år innehaft liknande anställning. Full familjeanslutning önskas. 1:a betyg och ref. stå till buds. Svar emotes tacksamt märkt »Martha 23», adr. Rudolf Mosse, Hamburg.

PRAKTISK, gladlynt, bildad flicka söker plats, kunnig i matl., bakn., syltn., sömnad, sparsam, arbetsam och ordentlig. Svar »Anspråkslös» under adr. S. Gumelii Annonnsbyrå, Stockholm.

EN UNG FLICKA med elementarbildning önskar plats i familj att gå frun tillhanda nu eller den 1 Jan. 1902. Svar emotes tacksamt under adress »Villig», Länstidningen, Kristianstad.

Plats som Husföreståndarinna

hos bättre barnlös änkan eller i familj där framför allt väntigt bemötande kan påräknas, önskas nu genast af en 24 års, förlöfvad, enkel, bildad flicka. Goda betyg och rekommendationer. Svar emotes snarast märkt »E 24 år», Gumelii Annonnsbyrå, Göteborg, f. v. b.

BARNKÄR undervisningsvan lärarinna i alla ämnen, språk, musik, handarbete, önskar plats. Svar: »Enerzisk» under adr. S. Gumelii Annonnsbyrå, Stockholm.

PÅ NYÅRET önskar elementarbildad, musikalisk flicka att underv. minderåriga barn i vanl. skolämnen, handarb. samt musik eller som sällsk. och lektriss, Goda rek. Svar till »Lisa», Iduns exp.

ATT gå frun tillhanda med matlagning, bak, söm, handarb. m. m. söker duglig, villig, bildad flicka plats. Svar: »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b.

MUSIKALISK lärarinna med god förmåga att undervisa i vanl. skolämnen, språk och musik önskar plats. Svar: »Frisk och gladlynt», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD FLICKA, praktisk, duglig, road af hushållsbestyr, musikalisk, gladlynt, barnkär, enkel, anspråkslös önskar plats. Svar: »Villig», Iduns exp.

KONTORSVAN

flicka af god familj, med god handstil, önskar plats å större kontor på nyåret. Lön efter förtjänst. Goda rekommendationer kunna anskaffas. Svar emotes under adr. »B. 19 år 1901», Iduns exp.

Hannover.

I mitt väl kända pensionat för unga flickor ur goda familjer, blifva under vinterns lopp åter några platser lediga. Läget sundt i närheten af skog. Ömmaste vård, undervisning i tyska, engelska, franska, äfvensom musik, målning, handarbeten m. m., samt om så önskas i hushållet. Pensionärens antal begränsadt. Bästa referenser i Sverige. Vidare genom korrespondens. Fru H. Boley, Friesenstr. 23 A, Hannover.

INACKORDERING erhålles för herrar och damer samt för flickor, som önska lära hushåll, konstväfnad, handarbeten, läderplastik, porslins-, akvarell-, gobelin- och oljemålningar. Ref. om så önskas. Daglig post och rikstelefon. Kall- och varmbadhus. Läkare och apotek finnes på platsen. Svar till »Småländska höglandet», Vrigstad, p. r.

STOCKHOLM. Inackordering under jullovet eller för längre tid. Tillfälle till öfning i främmande språk m. m. Adr. Fru M. Hüttling (Née Gaudard), 8 Karlaplan, 1 tr.

NERVSTÄRKANDE vacker trakt (Småland) kan bildad dam erhålla inackordering i godt hem för längre tid. Närm. underrättelse under adr. Fr. Lundgren, Heddarp, Eksjö.

PARIS. Godt familjepensionat. Mme Barré, 70 rue d'Assas, 6:ème arr. Svenska referenser.

EN SÄRDELES vackert belägen, stilla prostgård i Värmland — hög, ren skogsluft — emottagas unga flickor, icke tuberkulösa, med eller utan önskan att deltaga i hushållsgöromål. Närmare upplysningar under adress: »Prostgård», Karlstad, p. r.

ENGLAND. Comfortable home offered in doctor's house with or without tuition. Swedish references. Mrs. Milner Shipdham, Norfolk.

EN ANSPRÅKSLÖS, musikalisk flicka, erh. nu genast inack. i godt hem på landet, för lärandet af husliga sysslor. Pris pr år 250 kr. Svar under adress »Familjemedlem», Ulricehamn p. r.

V. Andersson, 2t
St. Pauls g. 34

Pellerin's Margarin
är bäst!

De bästa sidentygerna

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

erhåller man af förstklassiga sidentyg, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekommendera de gamla välrenommerade Sidenfirman

E. Spinner & C:ie, Zürich

(förr J. Zürrers sidenfabrik.)

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Barnängens
antiseptiska
Vademecum-Tvål.

CARL BROMAN & C:o,
Manufakturaffär och Damskrädderi.
Lager af franska Siden- och Ylleytyger.
34 Drottninggatan 34,
STOCKHOLM.

Glöm icke
att
Mustads
Taffelgrädd
är bästa och billigaste
bordsmör.

Wilhelm Rieger
parfumeur,
Frankfurt a/M,
rekommenderar såsom specialiteter:
Genomskinlig kristalltvål
Erkänd den bästa och i bruket
drygast af alla toilette-tvålar.
Perles d'or.
Ny och fin parfym för näsduken.
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Kvaliteten
icke kvantitet
fjärn fram-
bringar
nytt rikt
blod.
Capsuloids
Det i följande rekommendation omtalade,
utmärkta resultatet är framkalladt af
det nya, rika blod, som är frambragt genom
att taga endast 3 Capsuloids
dagligen.
The Capsuloid Comp. 15/9 1901.
Undertecknad har i 2 år lidit af ofta åter-
kommande svimningsanfall, varit blek, utan
aptit och har alltid känt sig trött Jag
tog då 3 Capsuloids dagligen och trots
det jag endast har använt 2 askar, har jag
sedan icke haft ett enda svimningsanfall.
Jag har fått en god kulör, en utmärkt
aptit, har tilltagit 5 pd i vikt och den
ständig känsla af trötthet har över-
givit mig. Jag är 30 år gammal och har
2 barn. Köpenhamn, Nikolaigade 20, 4 tr.
Högaktningsfullt MATHA LARSEN.
Capsuloids erhållas af alla apotek å kr.
2,50 pr ask. Enda fabrik Capsuloid Com-
pany, 31 Snow Hill, London.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel mot köld,
säljes i tuben å 30 och 75 öre
hos Herrar Speceri-, Färg- och Parfymhandlande
m. fl. samt å Apoteken.

**Malmö-
Galoscher**
med pompadourklackar
rekommenderas.

**Clara Fabriks
Stearinljus**

Sparsamma Husmodrar!
Härmed rekommenderas vårt nya fabrikat
Lagermans Kraft-Skur-Tvål »Tomten»
som är Kraft-Skur-Pulver i fast form
hvarigenom onödig utspillning och sköfling,
som lätt händer vid användning af pulver,
undvikes,
Prisbelönt senast vid Världsutställ-
ningen i Paris 1900.
Säljes hos alla hrr speceri- & diverse-
handlare i riket.

**Erik Plate & C:os, Göteborg,
Skosvärta**
för Box Calf.
är öfverträffad.
Pris Kr. 7,50 pr dussin.
Återförsäljare antagas.

Håret. En frisör, som under 49 års
yrke, användt många i handeln förekom-
mande, både in- och utländska härmedel,
skriver: att mot seborrhé, mjäll och dylikt
hvaraf hårets affallande beror, finnes intet
så verksamt som **Ziwertz' Extrakt Veget.**
Finnes till salu hos frisörer och i väl-
förunderade parfymbodar samt hos Kongl.
Hofleverantör **J. A. Ziwertz i Göteborg.**
Återförsäljare erhålla rabatt. Priskurant
på begäran franko. (Nord. A. B. 3580)

Allm. telefon:
8 68, 47 35,
47 36.
**Olaus Olssons Kolimport-
Aktiebolag**
etableradt i Stockholm 1880.
1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

En praktisk och välkommen Julklapp är alltid en svart
klädning. Köp en sådan i
MAGASIN NOIR,
3 Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp,
ty där finnas svarta tyger från de enklaste till de mest eleganta.
Af Ylleytyger framhållas:
Elegant Fantastyg från 1: 50 till 9: 00. Armyre från 2: 25 till 5: 35.
Zibeline från 3: 50 till 7: 50. Genombrutna Tyger från 1: 85 till 9: 00.
Damkläde från 1: 50 till 18: 00. Långrandiga Tyger från 2: 00 till 8: 00.
Fransk Caschemire från 1: 10 till 6: 00. Granit från 1: 25 till 4: 35.
Fasonerad Mohair från 1: 50 till 5: 00. Ischigan från 3: 50 till 4: 50.
Svarta Sidentyger
släta och fasonerade, från 1: 50 till 10: — pr mtr.
Presentkort till alla priser.
Profver portofritt till landsorten. — Lokalen öppen kl. 10—4.

**Margarin-Aktiebolaget ZENITHS
MARGARIN**
är det förnämsta. Särskildt framhållas
Gräddmargarin-kvaliteterna Zenith, Special o. Rex.
Inga kemiska tillsatser. Den enastående friska goda smaken och aromen ut-
slutande genom öfverlägsna arbetsmetoder och utmärkta råvaror.
Guldmedalj i Gefve i år. Högsta utmärkelse.

Hernösands Ensk. Bank
Kungsträdgårdsgatan 16.
Sparkasseräkning — Kassafack
från 15 kronor för år.
Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatsafdelningen.**
**STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF**
(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
innehållande ca 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken,
20, 25, 35, 50 kronor. Vestamenten, gåfvobref och dylika handlingar emottagas
till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 82410)

Inköp af lottsedlar
till åttonde dragningen 15 Februari 1902 bör ske i god
tid, emedan det visat sig, att lottsedlarne blifvit slutsålda långt
innan föregående dragningar. Pris för lottsedel 10 kr., beställning
till landsorten åtföljd af likvid och 40 öre (till rek., porto och
dragningslista).
Vid sjunde dragningen utfallna vinster utbetalas fr. o. m.
1 december 1901.
Vinsternas belopp 540,000 kronor.
Högsta vinsten 50,000 kronor.
Nordiska Museets Lotteri,
Fredsgatan 32, Stockholm.

Rättviks Touristhoteller
öppna hela året.
Ombyte af vistelseort, frisk luft, är helsa, kraft o. energi.
Komfortabla anordningar efter olika årstider.
Pensionspris, incl. rum, vivre, elektrisk belysning kr. 42, 46, 52 per vecka.
Beställningar ske medelst post eller telefon: Rättvik.
WILHELMINA WAHLGREN.

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 4 1/2 proc.
**Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank**
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1.
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.
**Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,**
6 Drottninggatan 6.
Hushållräkning 4 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

**Göteborgs
Enskilda Bank**
Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.
Första klass Privathotell
en och två trappor upp
8 Birger Jarls gatan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata,
Rikstelefon 44 01. — Al m. Telefon 125 39.
Edla Carlsson.

Svensk, slungad ren 1:ma Honning
i glasburkar å 75 ö. st., 1 kg. 1,45, 5 kg. 1,35
hos Lars Olde, Klarabergsgatan 56.

!!! Nyutkommet !!!
Musikens katekes
af J. C. Lobe.
Öfversättning af Adolf Lindgren.
Andra öfversedda upplagan.
Pris eleg. inb. 2 kr.
Detta lilla arbete bör ägas af hvar
och en som utöfvar musik. Icke
blott som en liten lärobok utan och
som uppslagsbok för återfinnande
och förklaring af alla i musiken
brukliga termer och uttryck lämpar
det sig förträffligt genom det i bo-
kens slut i alfabetisk ordning upp-
ställda registret.
Beijers Bokförlagsaktiebolag.

I hvarje bokhandel att tillgå:
**Om
Utsträckningen af ämnet Hälsolära
vid våra flickskolor**
af
Doktor Karolina Wideström.
(Inledningsföredrag till diskussion vid 7:e
Allmänna Flickskolemötet i Stockholm 11
—13 juni 1901.) Pris 10 öre.
A.-B. Nordiska Bokhandeln.

Tidaholms Fantasimöbler,
rikhalt. urval i form
nord. stil. Fullst.
rumsmöblemang ut-
förs i alla olika
variationer efter or-
der. Mod. mönster
för glödbränn. o.
kollorering uppläggas, glödbräning
verkställes. Begär prisuppgifter från
Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.
(Försäljningsmag. Beridarebang. 27, Sthlm.)

Brages räntor för-
delaktiga.
Ingen
förvaltnings-
afgift.
BRAGES
hufvudkontor:
12 Kungs-
trädgårdsg.,
Stockholm.

Toiletpapper,
af bästa kvalitet, sändes mot efterkrav i pak-
ket å 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från
Bäckhammars Nya Aktiebolag,
adr. Värml. Björneborg.